

Dr. Mārtiņš Lutens

Kā baznīcā ievēlēt un iecelt Dieva vārda kalpus?

Dr. Mārtiņš Luters

Kā baznīcā ievēlēt un iecelt Dieva vārda kalpus¹

Mārtiņš Luters, Vitenbergas pilsētas eklēsiasts (sludinātājs), ievērojamajam un viedajam Prāgas pilsētas birģermeistaram un rātei Bohēmijā, tāpat arī visai pilsētas draudzei un visiem Jēzū Kristū mīļotajiem – žēlastība jums un miers no Dieva, mūsu Tēva, un no Kunga Jēzus Kristus.

1. Ievērojamie, vēlīgie un godātie kungi! Ņemot vērā manus daudzus rakstus, esmu vairākkārt pamudināts izklāstīt jums to kārtību, kādā baznīcā ir jāizvirza un jāieceļ [jāieved amatā] draudzes gani. Mani rosina jums rakstīt arī kristīgā mīlestība, kas mani mudina nekādā gadījumā to neatlikt. Kaut gan es zinu, ka tas ir pāri maniem spēkiem un ka man pašam savā pusē ir vairāk darba, nekā spēju to paveikt, tomēr es pie tā ķeros, jo apzinos, ka šobrīd tas ir ļoti svarīgi un nepieciešami. Tad nu kristīgā mīlestība to uzdrīkstas, un tā spēj tikt galā ar jebkuru darbu, ja vien tas tiek darīts šajā mīlestībā, jo Dievs pats to uztur un dod tai spēku.

2. Tādējādi es gribu dot jums no sevis, kas man ir dāvāts, turklāt tādā formā, ka jums katram pašam būs atstāta iespēja brīvi izvērtēt šīs lietas. Jo mana kalpošana, uz ko esmu aicināts, neļauj man rakstīt neko vairāk kā vien tikai paust Tā gribu, kā Vārda kalps es esmu. Tāpēc es negribu nevienu rosināt uz jēkādū darbību, bet tikai dot padomu, brīdināt un mudināt. Bet Tas Kungs, kas jūsos ir iesācis Savu darbu, lai jūs meklētu atbildes un kārotu uzzināt vairāk par šiem jautājumiem, arī lai apmierina jūsu zinātkāri un dod jums pilnīgākus ieskatus šajā lietā, jo Viņa darbs ir nesalīdzināmi lieliskāks un bagātāks. Viņa žēlastībai un Evaņģēlijam, ko mēs augsti teicam, lai ir visa slava un gods.

Paskaidrojums

3. Visupirms es gribu paskaidrot un atklāti apliecināt visiem, ka negrastos šeit mācīt par pastāvošajām priesteru iesvaīdīšanas jeb ordinācijas paražām vai arī mēģināt tās uzlabot. Es gan labi apzinos, ka neizdarīšu pa prātam daudziem, kas vēlējas redzēt šo darbu cerībā tieši uz to. Es viņiem novēlu turpināt kopt savu garīdzniecību [*Geistlichkeit*], cik ilgi viņi vien to vēlas. Tā balstās vispārējā un izsenis izplatītā māņticībā. Mēs tikmēr pūlēsimies atrast šajā lietā skaidru un pareizi iedibinātu mācību, kādu to sniedz Svētie Raksti, un mūs maz interesē, kādas ir bijušas tēvu ieviestās paražas šajā lietā – kādā veidā tās ir radušās un kā uzturētas. Mēs jau labu laiku pirms tam plaši esam mācījuši par šīm [aplamaījām] tradīcijām un par to, ka tās mūs nesaista, un mums nav jāpakļaujas cilvēku izdomātiem nolikumiem, bet gan, kā to mums ļauj mūsu kristīgā brīvība, pašiem jābūt kungiem un noteicējiem pār šīm lietām. Kā ir rakstīts Pāvila 1. vēstulē korintiešiem 3:21–22: „Tamdēļ neviens lai nelīelās ar cilvēkiem. Jo viss ir jūsu. Vai tas būtu Pāvils vai Apollis, vai Kēfa, vai pasaule, vai dzīvība, vai nāve, vai tagadējās vai nākamās lietas, viss jums pieder.”

¹ Tulkojis Aigars Dāboliņš. Tulkots no: *Wie man Kirchendiener wählen und einsetzen soll*; Dr. Martin Luther's Sämtliche Schriften, herausgegeben von Dr. Joh. Georg Walch. Band X. *Katechetische Schriften un Predigten*. 1554.–1602. lpp. St. Louis, Mo. Concordia Publishing House. [B. g]

Norādījums nepieņemt pāvestiešu ordināciju²

4. Pirms mēs esam sākuši runāt par mūsu, tas ir, kristīgo draudzes ganu, iecelšanas kārtību, vispirms apskatīsim pāvestiešu ordināciju vai svaidīšanu par priesteri, kā viņi to dēvē un turklāt vēl demonstrē šīs šausmas publiskā veidā, lai tiktu izcelts šīs svaidīšanas ļaunums – pretīgs un atbaidošs, gluži kā Dāvids saka 36. psalma sākumā – „nav jākautrējas Dieva vaiga priekšā”, un lai daudz vieglāk būtu atrunāt tos, kas pie tās bija turējušies. Un tāpēc, lai sāktu pienācīgi – no paša sākuma, mēs tagad gribam ķerties pie cēloņiem, kā radusies šī nejēdzība, kuras piemeklēti jūs Bohēmijā esat vairāk nekā visi pārējie.

5. Pēc tam, kad Sātans guva virsroku un tie, kurus sauc par bīskapiem un priesteriem, pameta jūsu zemi un turklāt vēl brīdī, kad tika izpostīta un atstāta novārtā visa Bohēmijas karaliste, Romas bīskapi, izmantodami savu varu, ir nežēlīgi piespieduši jūs pie sienas: jums, lai iegūtu pāvestiešu ordināciju, nācās gadu pēc gada sūtīt savus priesterus pie velšiem³. Viņi neparko negribēja atzīt jūsu bīskapu ordinācijas tiesības, jo uzskatīja tos par nocietinātiem ķeceriem. Cik daudz gan bija pāridarījumu un kādas briesmas jums nācās piedzīvot šajā trūkumā! Es nemaz nepieskaršos tam, cik daudz jums nācies panest veselības un arī mantiskajā ziņā, jo jums ir nācies sūrā darbā un ar lielu atteikšanos doties tālā ceļā un dzīvot svešinieku, drīzāk gan – ienaidnieku, vidū. Jums nācās iet pie viņiem un atkal kļūt par viņu padotajiem. Cik daudz slimību pārvests mājup, jā, ar cik daudz ļauniem tikumiem jums ir bijis jāsaskaras un jāapgrūtina sava sirdsapziņa! Taču vissmagākais ir tas, ka jūs esat iesaistīti apkaunojošā un negodīgā savienībā ar saviem bijušajiem tirāniem un saviem apspiedējiem, tas ir, ar bīskapiem, un ka jums bija jāapspiež sava sirdsapziņa, pērkot no viņiem viņu ordināciju. Neviens, saglabājot skaidru sirdsapziņu, nedrīkst dižoties, ka ar romiešu ordināciju ir iegājis avju kūtī pa pareizajām durvīm. Tas patiešām ir smagi, ka jums drīkst būt tikai tādi gani, kas tiesības ienākt pie avīm ir guvuši svešā malā.

6. Vēlāk šī iemesla dēļ ir radusies bezkaunīgā vaļība, ka katrs vieglprātīgs zellis vai paklidenis, kas nošķīries no sava ordeņa, vai arī tāds, kuru negribētu pieņemt nevienā citā zemē, tiek pieņemts priesteram amatā tieši jūsu pusē. Šis jūsu smagais stāvoklis ir jau kļuvis par sakāmvārdu, proti, ka tāds, kas pie vāciešiem būtu pelnījis karātavas vai sodu uz rata, var kļūt par labu baznīckungu Bohēmijā. Tā nu Bohēmija ir pilna ar šādiem ļauniem zeļļiem un tāpēc arī neapmācītiem draudžu ganiem, drīzāk jau – ar plēsīgiem vilkiem. Kāda gan gar to visu daļa būtu Svētajam krēslam Romā? Tas apsvēra, ka tā var paveikt tīri savam uzdevumam piemērotu darbiņu: par naudu pārdot tādus viscaur samaitātus zeļļus un bestijas. Tā var tikt no viņiem vaļā, bet vienlaicīgi arī izmantot, lai viņi kā priesteri maitātu un nīdētu jūsu dvēseles, neskatoties uz to, ka tieši priesterus Svētais krēsls jums ir gribējis liegt. Tomēr mīlestība uz skanošo likusi uz to pievērt acis un pārdod savu svēto priesteru ordināciju ķeceriem un saviem ienaidniekiem.

7. Tamdēļ jūsu augsti teicamajā karalistē vairojas posts un tādas nekārtības kā Bābelē. Tāpēc ka dažus spiež vajadzība pēc priesteriem, bet daži ir pārāk vāji, lai sodītu tos, kurus viņi ir dabūjuši. Tā katrs nu sludina, kas viņam ieskrien prātā. Vienā vietā tiek sludināts viens, citā – pavisam kas cits. Vieni krāpj tautu, sevi ar viltu uzdodami par priesteriem; otri savukārt nopērk baznīckunga amatu, vēl kādi tiek iespiesti

² *Die Weihe* te un turpmāk tiks tulkota kā *ordinācija*. Kaut arī to varētu tulkot kā *iesvētīšana* vai *svaidīšana*, tomēr tad veidojas cits semantiskais fons. Vārdu *Weihe* Lutera lieto kā baznīcisku terminu pārsvarā tā laika pāvesta baznīcas kontekstā. Tas apzīmē rituālu darbību, ar ko kāda persona vai kāds priekšmets tiek īpašā veidā *iesvētīts* kalpošanai Dievam. Ordinācija par priesteri [*Priesterweihe*] Romas baznīcas tradīcijā tiek interpretēta kā sakraments. Luteriskajā teoloģijā iecelšana garīgās kalpošanas amatā dažviet arī tiek saukta par ordināciju, bet ar to tiek saprasts kaut kas cits, resp., iecelšana un stāšanās garīgās kalpošanas jeb draudzes gana amatā pēc draudzes acinājuma (tulkotāja piezīme, turpmāk – A. D.).

³ *Welschland* – novecojis apzīmējums Francijai un Itālijai, lielākajām romāņu zemēm, kurās nerunā vāciski. Bet faktiski runa ir par to, ka, lai saņemtu iesvētītus priesterus, viņiem nācās tos sūtīt uz Romu, lai viņus ordinētu tie, no kuriem Bohēmija bija nošķīrusies (A. D.).

tajā ar varu; katrs nākamais sludina citādāk nekā iepriekšējais. Tieši tāpēc, ka Bohēmijā nav patiesas priesterības, šajā augsti teicamajā zemē valda tāds pats stāvoklis, kāds Bābelē, kuru aprakstīja pravietis Jesaja Jes. 13:21: „Bet tur mitīs tuksneša zvēri, nami būs pilni ar pūcēm; tur dzīvos strausi un dejos jodi.” Kas tur par brīnumu, ka visā šajā postā Bohēmijas tauta līdzinās divām strīdīgām un nesamierināmām partijām – nekur vairs nevar atrast pareizu ticību vai godprātīgu dzīvesveidu. Un tāpēc arī garīgās kalpošanas amats vairs netiek uzskatīts par ko citu kā par pazudināšanas amatu.

8. Patiešām, šīs lietas ir baismas un pretīgas, un tieši tāpēc vajadzētu rosināt uz kopīga lēmuma pieņemšanu un nepieļaut šo šausmu izplatību visā Bohēmijā. Ja vajadzība patiešām tā spiež un ja jūs nekādā gadījumā negribētu sev baznīcas kalpotājus no citurienes, tad patiešām es pilnīgi droši gribētu jums ieteikt drīzāk atteikties no šādiem kalpotājiem vispār. Jo tas būtu daudz jēdzīgāk un arī svētīgāk, ka katrs mājastēvs mājās savā saimē pats nolasītu Evaņģēliju, nekā paļauties uz tādā veidā iegūtiem baznīcas kalpotājiem. Vēl mans padoms būtu, ka viņi arī varētu kristīt, jo visā kristīgajā pasaulē allaž ir pastāvējusi vienprātība par to, ka laji drīkst kristīt, un tāda prakse arī allaž ir bijusi, ka mājastēvi paši kristī katru jaundzimušo, kas nācis pasaulē viņu namā. Šie namatēvi paši pēc Kristus mācības tādā pašā veidā pārvalda arī savu kristīto saimi, kaut arī viņi visu savu mūžu nesaņemt Altāra sakramentu. Jo Altāra sakramenta nesaņemšana pestīšanu neapdraudēs – tai pietiek ar Evaņģēliju un Kristību, jo tikai ticība vien dāvā taisnību Dieva priekšā un vienīgi mīlestībā tā tiek izdzīvota.

9. Patiešām, ja divas vai trīs, vai kādas desmit saimes vai visa pilsēta (vai pat vairākas) jūsu pusē spētu vienoties savā starpā par šādu praksi un cītīgi piekoptu Evaņģēlija mācīšanos un no tā izrietošo dzīvi ticībā un mīlestībā un ja pie jums arī nekad neuzrastos neviens ordinētais, svaidītais vai apcirtais (priesteris) vai vēl kādi amatu nesēji, ko jums varētu piešķirt, lai viņi izdalītu Altāra sakramentu vai citus sakramentus, – Kristus, bez jebkādam šaubām, paliktu jūsu vidū un jūs atzītu par Savu baznīcu un nekādā gadījumā jūs nenolādētu, bet gan drīzāk atalgotu par šo jūsu dievbijīgo un kristīgo praksi – atturēties no visiem citiem sakramentiem, kurus jums būtu pasnieguši nekristīgie un Dievu zaimojoši kalpotāji. Jo Viņš reiz arī ir teicis: tikai viena lieta mums ir nepieciešama, proti, Dieva vārds, jo tajā cilvēkam ir dota dzīvība. Ja cilvēks dzīvo ar Dieva vārdu, ka tas viņam pieder, tad no visa pārējā viņš var arī nošķirties, it īpaši, ja viņš tādējādi grib izvairīties gan no nekristīgas mācības, gan no nekristīgiem skolotājiem un baznīcas amata nesējiem. Un ko gan tas dotu, ja cilvēkiem piederētu visas šīs citas lietas, bet nebūtu Dieva vārda, kas vienīgais spēj dāvāt dzīvību? Savukārt šie nopirktie vai jūsu starpā iespiedušies ordinētie priesteri no pāvesta baznīcas ir panākuši tikai to, ka Bohēmijā sāk aptrūkties Dieva vārds un paliek vienīgi sakramenti. Tas nozīmē – viņi jums nolaupa svarīgāko, likdami priekšā tādas lietas, kuras nemaz nebūtu tik svarīgas. Un, uzmezdami par šo lietu pārvaldniekiem, viņi turklāt grib arī valdīt pār jums.

10. Turpretim namatēvam vajadzētu savai saimei dāvāt visnepieciešamākās lietas, proti, Dieva vārdu, bet, kamēr vien viņš ir nebrīvs un šādos spaidos, nebūtiskās lietas viņam vajadzētu kristīgā pazemībā atnest. Tādā situācijā ir jārikojas tāpat un pēc tiem pašiem priekšrakstiem, kā to darīja jūdi, kad viņi bija nonākuši gūstā. Viņi nevarēja tikt uz Jeruzalemi, lai tur upurētu templī, tomēr ar Dieva vārdu viņi saņēma un uzturēja ticību. Dzīvodami ienaidnieku vidū, viņi allaž nopūtās savās sirdīs ilgās pēc Jeruzalemes. Tad nu arī šiem namatēviem, kuri ir pakļauti pāvesta tirānijai, vislabāk vajadzētu darīt tāpat, kas arī ir visdrošāk, proti, nopūsties ilgās pēc Altāra sakramenta, ko viņi negrib saņemt un viņiem tādā situācijā arī labāk nemaz nevajadzētu saņemt. Tomēr namatēvam vajadzētu likt vērā, ka mājās viņam pavisam nopietni un ar uzticību saviem ļaudīm ir jāmaca ticības mācība, regulāri noturot Dieva vārda lasījumus, kamēr Dievs debesīs apžēlosies un atlaidīs viņus no šī gūsta, un sūtīs viņiem tādus kalpotājus, kas der savam amatam.

Tātad es saku vēlreiz: labāk būtu, ka nebūtu neviena kalpotāja nekā šādi – nekristīgi, kas zaimo Dievu un ir nākuši tikai tādēļ, lai nožņaugtu un dzītu postā, kā to dara laupītāji un slepkavas.

11. Bet tagad, paldies Dievam, tāds negals un posts nekur nav atrodams, ja nu vienīgi tikai pie [ticības atziņā] vājiem ļaudīm vai arī pie tādiem, kas viegli ietekmējami. Bet tiem, kas tic un atzīst patiesību, pieder brīva teikšana un vara padzīt katru nekristīgu baznīcas kalpotāju, turklāt arī aicināt un ordinēt tikai tos, kuri ir derīgi šim kristīgās kalpošanas amatam; turklāt viņi to drīkst darīt tik bieži, cik vien viņiem tīk. Jo tas nu gan ir varens izdomājums, kas varēja ienākt prātā tikai grēka apmātam cilvēkam, kurš savus priesterus padara par mūžīgiem, piešķirot viņu ordinācijai neizdzēšamu raksturu⁴ – tādu, ko nekādi grēki un pārkāpumi vairs nevar izmainīt vai atcelt. Protams, tas notiek tādēļ, lai viņš varētu nostiprināt savu tirāniju un vairotu pārgalvīgu nodošanos grēkam ar pārliecību par nesodāmību, jo neviens jau viņus [priesterus] nevar atsaukt, lai aicinātu viņu vietā cienīgākus, – tie paši negēļi vien jāpacieš. Taču par šo kristiešiem piederošo varu mēs vēl plaši runāsim vēlāk. Bet tagad, kad esam iztirzājuši jūsu grūtības un esam jūs, bohēmiešus, aicinājuši pilnīgi atteikties no pāvestiešu garīgajām ordinēšanām, es gribētu vēl runāt par vispārējiem imesliem, kas jums un visai pasaulei liktu riebumā novērsties no šausmīgās un negantās garīdznieku ordinēšanas, kuru piekopj pāvestieši.

12. Sakarā ar pāvestiešu ordināciju es gribu vispārīgi norādīt, ka visu to, kuri tad nu tiek saukti par priesteriem, svaidīšana un nozīmēšana šim amatam ir pilnīgā bīskapa varā. Tautas jeb kristīgās draudzes piekrišana, par kuras ganiem tos grib nozīmēt, netiek prasīta. Kaut arī tieši šīm lietām būtu jābūt tautas ziņā – pašai draudzei ir vislielākā teikšana par to, jo tā taču ir Dieva tauta, pār kuru nevar nozīmēt nevienu, ja tā pati to nav izvēlējusies. Turpretī romiešu kārtība paredz, ka bīskaps nosaka, ko draudzes locekļiem vajadzētu pārbaudīt kā derīgu vai nederīgu un aicināt. Tad nu visi tie, kas tādā veidā tiek ordinēti, ir neskaidrībā, jo neviens nezina, par kuras draudzes priesteri viņam būs jāklūst. Turklāt lielākā daļa tiek ordinēti „uz lēni”⁵, proti, lai viņi varētu upurēt mises laikā⁶. Tik tālu nu ticīgo tauta ir atbīdīta no savām tiesībām zināt, kādu priesteri bīskaps tai ir svaidījis. Bet es gribu uz kādu mirkli ieskatīties pāvestiešu īstenotajā praksē, kaut arī tajā valda bīstams sajukums un tā patiešām ir kaunpilna negantība.

13. Tamdēļ ikvienam, kurš mīl Kristu, bet grasās saņemt no pāvestiešiem ordināciju, vajadzētu ļoti būties un – kas būtu vēl atbilstošāk – izjust tamdēļ sāpes un ciešanas. Jo viss viņu piekoptajā ordinācijā notiek augstākā mērā nekristīgā veidā, sagrozītā un pilnīgi ačgārnā praksē. Un, ja vien tie, kas izšķiras par šādu soli, nebūtu sisti ar tādu aklumu un neapķērību, tad viņus nāktos tālab uzlūkot par cilvēkiem, kuri spļauj Dievam acīs ar īpaši nocietinātu apņēmību. Jo ordinācija vai svaidīšana priesteru amatā visupirms ir noteikta ar Rakstos doto liecību un pēc tam ar apustuļu piemēru un viņu piekopto praksi. Un tikai tādu mēs to pazīstam, un tikai tas kalpo mums par paraugu, kā iecelt draudzei kalpotājus ar Dieva vārdu, kuriem ir jāstājas amatā, kas paredz Dieva noslēpumu izdalīšanu. Tādā kārtībā – ar šo svēto ordināciju – šis amats arī ir jāiedibina, un baznīcā tas ir pāri visam citam un ir pats augstākais un lielākais: tajā ir ietverts viss baznīcas pārstāvētais spēks. Jo baznīcā it nekas nevar pastāvēt, ja to neapstiprina Dieva vārds, un visām lietām baznīcā ir jābūt dibinātām vienīgi šajā vārdā. Turpretī mani pāvestiešiem, kad viņi ordinē nozīmē priesterus, pat sapņos nerādās tāds kalpošanas amata lietojums. Bet ko tad viņi domā un ko dara?

⁴ Romas baznīcas mācība nosaka, ka pēc ordinācijas par priesteri cilvēka dvēselei tiek piešķirts neizdzēšams raksturs (*character indelebilis*), ko dvēsele saglabā mūžīgi, – vai nu ellē, vai nu debesīs tai ir īpašs, ar priesteru zīmolu apveltītais dvēseles raksturs (piezīme Dr. Joh. Georg Walch izdevumā, turpmāk J. G. Walch).

⁵ Proti, ordinācija viņiem tiek piešķirta kā lēnis, t. i., iztikas un ienākumu iegūšanas avots, kā izteikta priekšrocība materiālo labu gūšanai (A. D.).

⁶ Ordinēti tā sauktajā mises celebrēšanas amatā. Viņi gūst savus ienākumus tikai no mises, kas tiek pasūtīta par mirušajiem (J. G. Walch).

14. Vispirms, visi viņi – gan vieni, gan otri – ir sisti ar aklumu – viņi patiešām nezina, kas ir Dieva vārds, ne arī tā kalpošanas amats. Turklāt pat paši bīskapi, kuri ordinē citus par priesteriem, nesaprot, kā tad kalpotāji ar Dieva vārdu būtu jāieved amatā un jāordinē. Tāpēc viņi ordinē nevis Dieva vārda kalpotājus, bet reliģiskos ceremonijmeistarus – priesterus, kuru īpašais uzdevums ir upurēt mises laikā un uzklausīt obligāto grēksūdzi. Jo tieši to arī romiešu bīskaps domā, kad viņš šajā ordinācijas rituālā dod viņiem kausu un nodod viņiem tiesības svētīt un upurēt par dzīvajiem un mirušajiem⁷: piešķirt šo augsto varu, ar kuru viņi tā dižojas, ka to neviens eņģelis nekad nav saņēmis un pat Dievmātei tās nav. Taču viņi paši taču ir vēl nešķīstāki par maukuriem un slepkavām! To tad arī domā bīskaps, kad viņš dveš viņiem ausis šo vissvētāko noslēpumu, teikdams: ņemiet Svēto Garu! Viņš ar to domā šo augsti teikto pilnvaru noturēt misi un uzklausīt grēksūdzi.

15. Tev mani būtu jāsauc par patvaļīgu prātuļotāju un rupju meli, ja es teiktu, ka starp tiem, kuri ir tikuši svaidīti ar šo ordināciju, varētu atrast kaut vienu, kas drīkstētu teikt, ka viņam ordinācijā ir ticis pavēlēts izdalīt Kristus noslēpumus (pārvaldīt sakramentus) un sludināt Evaņģēliju, un vadīt Dieva baznīcu, ko Viņš ir izpircis ar Savām asinīm. Patiešām, neviens no viņiem to neņem par pilnu un nemaz neapdomā, ka viņiem būtu tāds uzdevums. Taču viņi labprāt ķeras pie biķera svētīšanas, domādami, ka tieši šajā darbībā ir tā jēga, kāpēc viņi ir tikuši ordinēti, – proti, lai līdz ar to varētu noturēt misi, kurā viņi tagad drīkst konsekrēt Kristu un upurēt mises laikā⁸. Un turklāt arī, ka viņš tagad drīkst pieņemt grēksūdzi. Daudz vairāk viņi interesējas par to, vai ar ordināciju viņi būtu saņēmuši kādu titulu, kas ļautu pretendēt uz kādu lēni, lai ar to varētu rūpēties par savu vēderu. Kopā ņemot, garīgais amats tiek uzskatīts tikai par privilēģiju turēt upurmisi – lūk, tas ir visas ordinācijas mērķis un piepildījums. Kas to izpilda, tas ir baznīcas iecelts priesteris, un šo pilnvaru tad nu vairs nav nevienam citam, un to apstiprina arī eļļas svaidījums un izcirtais galvas vidus jeb tonzūra.

16. Un vēl: kalpošanas amatam ar Dieva vārdu tiek pieprasīta vēl papildus amatā nozīmēšana. Tā pēc ranga nav salīdzināma ar svēto ordināciju, bet tajā ieeļ baznīckungs⁹ vai arī kāds laicīgs valdnieks. Kāpēc gan tiem, kuri ir aicināti būt par ganiem un bīskapiem, vajadzētu nodarboties ar šādām lietām? Jo tās kā daudz necienīgākas nodarbes taču būtu jāatstāj daudz zemākiem un nemācītiem. Savukārt izdalīt Dieva noslēpumus un ganīt dvēseles ir amats, kam nav vajadzīgs nekāds neizdzēšams zīmogs. Tāpat arī svētā ordinācija nav nekāds sakraments. Bet svētīt Kristu un upurēt, lūk, tam gan nepieciešams šis te „neizdzēšamais zīmogs” un tikai tādā [maldīgā] izpratnē tas arī uzrāda ordināciju kā patiesu sakramentu.

17. Par tādām lietām nāks Dieva dusmas un noraus visas šīs smieklīgās bīskapu maskas, jo viņi ne tikai nicina kalpošanas amatu ar Dieva vārdu, kura vietā viņi ir ieviesuši upurēšanas mises noturēšanas amatu, bet arī izkropļo atpestījošo Kristību, caur ko no Dieva žēlastības cilvēki dzīvo un caur ko nesaprātīgas dvēseles tiek svētītas mūžīgai dzīvei. Kristīt šādas dvēseles viņi savās ar dārgakmeņiem rotātajās bīskapu drānās un zelta mantijās uzskata par necienīgu lietu. Toties dvēseļu vietā viņi labprātāk ķeras pie nedzīvu priekšmetu, kas darināti no koka un akmens, – altāru, zvanu u.tml. –, kristīšanas, kuri pret Kristību ir tikpat „jūtīgi” kā viņi paši pret patiesību. Uzlūkojot kādu ar pārmēra nopietnību spēlējam lielu bīskapu un

⁷ Te domātas tiesības konsekrēt Svēto Vakarēdienu (noturēt misi), kas saskaņā ar pāvestiešu izpratni ir ekskluzīvas spējas pārvērst maizi un vīnu par Kristus miesu un asinīm. Luteriskā teoloģija noraida šādu izpratni par Vakarēdienu, uzsverot, ka konsekrāciju veic vienīgi Dieva vārdu – konkrēti šo īpašo Kristus izrunāto *iestādīšanas vārdu* – spēks. Šie vārdi, tāpat kā Evaņģēlijs, pieder visai draudzei. Dieva vārda kalps (mācītājs) tos tikai izrunā atbilstoši draudzes aicinājumam (A. D.).

⁸ *Upurmises* nozīmes skaidrojumu sk. tālāk, ar 21. rindkopu (A. D.).

⁹ *Pfarrherr* jeb baznīckungs tā laika Romas baznīcā nebija tas pats, kas draudzes mācītājs, bet savdabīgs baznīcas īpašnieks – visu lietu, tai skaitā finanšu, noteicējs draudzē vai pat vairākās tuvumā esošās. Parasti šis baznīckungs pats nesprediķoja un arī nemācīja draudzi, bet iecēla šim nolūkam sprediķotājus, kas arī bija ordinēti priesteri, bet zemākā rangā un pakļauti baznīckungam (A. D.).

saprotot, cik tā ir liela nejēdzība un dumjība, par to no smiekliem vai pušu jāplīst. Bet tad, kad tu nopietni un savā garā pārdomā, cik liela Dieva zaimošana tā ir, tad tas tevī spēj izraisīt patiesu sašutumu.

18. Ja kādus vajadzētu neatzīt par priesteriem, tad pavisam droši visus tos, kuri ir svaidīti pāvesta ordinācijā. Jo no iepriekš teiktā ir gluži skaidrs, ka viņi nemaz neapņemas ar savu ordināciju iecelt Dieva vārda kalpus, bet gan tikai mises priesterus un grēksūdžu uzklaušitājus. Viņi jau arī nevar darīt neko citu kā vienīgi to, ko paši ir apņēmušies, proti, izmantot savu amatu, nevis lai mācītu tautu, bet gan tikai lai noturētu mises un pieņemtu grēksūdzes. Tāpēc nevar no viņiem gaidīt, ka viņi ķersies pie kaut kā cita. Tikām ir pilnīgi skaidrs, ka mise nav upuris un arī ka viņu [obligātajai] biktij nav nekādas nozīmes, kaut arī viņi par to apgalvo, ka tā ir Dieva pavēlēta lieta. Abas tās ir cilvēku izdomātas dievkalpošanas un tamdēļ zaimo Dievu un ir grēks un meli caurcaurēm. Tāpēc no tā izriet, ka arī ar viņu ordināciju neviens netiek iecelts par priesteri Dieva priekšā, bet gan par komediantu masku spēlē, aiz kurām slēpjas meli un bezjēdzība. Jo viņi upurē, kur nav upura, un piedod grēkus, kur nav nekādas apsūdzības. Tāpat kā komediants uz skatuves, kas pats smejas un žestikulē bez neviena skatītāja.

19. Tās nu arī ir tās lietas, kuras vajadzētu ņemt vērā ne tikai jums Bohēmijā, bet arī aizkustināt katru kristīga cilvēka sirdi, – drīzāk paciest visas neērtības, bet tikai nesasmērēties ar šo Dievu zaimojošo ordināciju. Arī tiem, kas tādā ceļā ir tikuši ordinēti, vajadzētu bez vicināšanās nožēlot, ka viņi ir ļāvuši sevi pievilt ar šīm maskām un meliem. Bet, arī ja kāds patiesi ir noturējis misi vai arī patiešām ir piepildījis baznīcas kalpotāja uzdevumu, tad tas ir noticis nevis tās viņu svētās ordinācijas spēkā, kura nav nekas cits kā meli un Dieva apsmiešana, bet gan ticības un Gara spēkā, kas darbojas baznīcā. Tieši šī īstenā kalpošanas amata veikšanas dēļ baznīca ir bijusi spiesta paciest un pieļaut, ka tajā darbojas tādi liekulīgu masku valkātāji.

20. Bet tagad, kad visa šī lieta ir kļuvusi skaidra, nenāktos turpināt Dieva ķengāšanu un apsmiešanu, bet gan bēgt no tādām melu maskām priesteru izskatā, jo tās ir visnegantākās dvēseļu maitātājas, visas baznīcas vislielākais negods un kauna traips. Bet tiem, kuri caur šīm liekulīgajām maskām ir tomēr nonākuši kalpošanas amatā, steigšus vajadzētu uztvert šo amatu tā patiesībā un paveikt to skaidri un cienīgi, pārtraucot upurēšanas mises praksi, bet tās vietā mācīt kristīgajai tautai Dieva vārdu un pārvaldīt savu baznīcu kā pienākas. Bet līdzās tam viņam nāktos no visas sirds aizliegt un nolādēt visu šo iepriekšējo svaidīšanu – šo ordināciju, ar ko viņš bija nokļuvis šajā amatā. Jo nevajag jau pamest kalpošanas amata vietu tikai tādēļ, ka tu nekristīgā un ačgārnā veidā esi nokļuvis tajā, ja jau savu dvēseli esi šķīstījis un līdz ar to nolādējis šo ačgārno amatā stāšanās veidu.

21. Tālāk, ja šie uzmālētie priesteri un maskētie biskapi savā nodabā darītos ar savām ordinācijām un upurēšanām – vai pa jokam vai nopietni –, bet tādā veidā neaizskartu Evaņģēliju un nemāktos virsū Kristus un tikai atstātu mums Viņu netraucētu Viņa valstībā, tad jau varbūt arī nemaz nevajadzētu tik asi vērsties pret šo ākstību un varētu arī šo māžošanos paciest vieglāk. Tomēr viņu apmātība un vājprāts ir tāds, ka viņiem, lai viņu upurēšanas amats varētu pastāvēt, ir pilnīgi jānoliedz Kristus un jāvēršas pret Viņu. Par to jau esmu pietiekami izklāstījis citos rakstos, taču nenāks par sliktu nedaudz pacilāt šīs lietas arī tagad. Evaņģēlijs un visi Svētie Raksti rāda mums Kristu – Augsto Priesteri, kas tikai vienreiz ir upurējis pats Sevi, lai tā atņemtu visu cilvēku grēku, un ar to padarījis viņus mūžīgi svētus. Viņš vienreiz ir iegājis svētajā vietā, kur izlēja Savas asinis, lai sagādātu mūžīgu pestīšanu tiem, kas Viņu gaida (sal. Ebr. 9:11, 14, 28). Tātad mums par mūsu grēkiem turpmāk nav cita upura kā vienīga Viņa upuris, un, ja mēs skaidrā ticībā paļaujamies tikai uz šo vienīgo upuri, tad mēs esam pestīti no visiem mūsu grēkiem bez kādiem mūsu pašu nopelniem un darbiem. Šī upura dēļ, ko Viņš ir devis par mums, Viņš ir iedibinājis mūžīgu piemiņu,

vēlēdamies, lai šis upuris tiktu pasludināts Altāra sakramentā, kuram tādā veidā, t. i., ar tā pasludinājumu, ir jāuztur un jāstiprina mūsu ticība šim upurim.

22. Bet ko ar to izstrādā pāvestiešu ordinācija ar tās negantību? Lūk, ko: viņi katru dienu neskaitāmās vietās pa visu pasauli upurē miesu un asinis, it kā viņiem nebūtu gana ar šo vienīgo upuri, ko nesa Kristus, un it kā mūžīgā pestīšana nebūtu notikusi vienreiz un visiem laikiem. Un ar šādu upurēšanu viņi apsola piedošānu, bet tā nav mūžīga piedošāna, bet tikai tāda, kas derīga šai dienai, un tā ir jāatjauno katru nākamā dienu. Tieši tā ir negantība, kas pārsniedz visu saprašānu. Jo ko gan citu tas nozīmētu, kā tikai vārdos augsti teikt Kristus upuri, bet patiesībā to noliegt? Jo kā gan būtu iespējams, ka es ticu, ka esmu iemantojis mūžīgu grēku piedošānu caur Kristu, kurš vienreiz ir upurēts manis labā, un tanī pašā laikā atkal un atkal no jauna meklēju vēl kādu piedošānu, kas notiek katru dienu, kad tiek atkal upurēts iepriekš jau upurētais upuris. Ja jau es ticu, ka mani grēki man ir atlaisti uz mūžīgiem laikiem caur Kristu, kas ir vienreiz upurēts par mani, tad es nevaru vēlreiz un no jauna meklēt atraisīšanu no grēka ar citu upuri. Savukārt, ja es ar šo katras dienas upuri meklēju grēku piedošānu atkal no jauna, tad nepieciešamā kārtā izplēn ticība, ka ar Kristus vienreizējo upuri ir dzēsti visi mani grēki.

23. Šeit nu jūs redzat, kādā šausmīgā un ačgārnā veidā šie upurpriesteri, piesedzoties ar Kristus vārdu, mums atņem Kristu un visu Viņa valstību. Kristus vietā viņi ir uzslējuši paši savu darbu, savu upuri, savus izdomājumus, kā to Kristus ir pravietojis Mateja 24:15: „Kad nu jūs redzēsiet izpostīšanas negantību stāvam svētā vietā, par ko pravietis Daniēls sacījis – kas to lasa, lai uzmana.” Šeit Kristus vārdi ir piepildījušies ar lielu spēku: „Jo tad daudzi nāks Manā vārdā un sacīs: Es esmu Kristus, – un tie pievils daudzus.” Vai tad viņi sevi neuzdod par Kristu – šajā upurēšanā, ko viņi īsteno diendienā tūkstoš vietās, solīdami tajā paveikt to, ko spēja vienīgi Kristus un tikai vienreiz? Vai tas nenozīmē ticības noņemšanu no patiesības klints, kas ir Kristū, lai būvētu šo ticību uz cilvēku melīgo izdomājumu smiltīm?

24. Tā nu mēs redzam, kādi priesteri top veidoti šajā pāvesta ordinācijā, – tik tiešām, nevis Dieva, bet Sātana priesteri tie ir – tādi, kas Kristu mīda kājām, grauj Viņa upuri, Viņa vārdā atrod labu noietu paši sev, mācīdami pa visu pasauli cilvēkus uzticēties viņu veiktajai upurēšanai. Tāpēc te vairs nav nekādu neskaidrību, vai vajadzētu tiekties pēc pāvesta dalītās ordinācijas un saņemt to no viņiem. Mēs skaidri un gaiši varam pateikt, ka ordinācija un tapšana par priesteriem nekur nav atrodama tik mazā mērā kā pāvesta valdīšanā. Protams, tur ir pārstāvēta spoža ordinācijas forma un ceremoniāls, kas rada šķitumu, ka tur patiešām top priesteri. Taču tā ir spožuma ķēniņa iezīme: tas nedāvā neko citu kā tikai spīdumu, lai ar to tikai varētu pastiprināt savas negantības efektu. Mūsu ticīgā sirdsapziņa šeit mūs spiež un brīdina ar paša Dieva visaugstāko nosodījumu sargāties no viņu ordinācijas. Un vēl atturēties no šīs Dievu zaimojošās un lāstam pakļautās ordinācijas mūs ar lielu spēku spiež rūpes par mūsu pestīšanu. Ak, vai! tiem, kas, to zinot un saprotot, ļaujas šī Dieva pretinieka, šī Baala Peora¹⁰ ordinācijai.

25. Šie ir tie iemesli, kas jums, bohēmieši, liktu satraukties par to vairāk nekā visām citām tautām. Jo gan jums, gan arī citiem nav svētīgi pieņemt priesteru ordināciju no sava ienaidnieka ne tikai Dieva priekšā, bet arī visu cilvēku priekšā. Jo viņš, šis jūsu ienaidnieks, bija tas, kas sadedzināja Janu Husu un Prāgas Hieronimu, un daudzus citus, ar visžultainākajām nievām nopulgojot jūsu vārdu. Viņš nekad nav gribējis neko citu kā noslaucīt no zemes virsas un iznīcināt jūs. Viņš jūs līdz šim bez sava gala un samēra ir gānījis visas pasaules priekšā, saukdamis jūs par ķeceriem. Jūs esat bijuši spiesti pretoties viņa indīgajiem gājieniem, izliedami tik daudz un tik bieži savas asinis. Šim asiņainajam tirānam ne mirkli nav bijis kauna par savu ļaunprātību, viņam arī nav žēl, un viņš nekad nav atsaucis nevainīgi uz nāvi notiesāto spriedumus. Viņš

¹⁰Elkadiēvs, ko pielūdza Israēla kaimiņi, bet vēlāk arī daudzi israēlieši grēkoja ar to (J. G. Walch).

nekad negribēs atlīdzināt par to, ka bezkaunīgā veidā ir laupījis jums kristiešu vārdu un ir liedzis to jums. Viņam turklāt nekādi nav žēl, ka viņš ir izlējis arī tik daudz vācu asiņu, sūtot cilvēkus cīņā pret jums, un tas ir bijis veltīgi un kaitīgi dvēselēm. Tas viss ir noticis viņa Dievu zaimojošās tirānijas dēļ. Viņa galva un viņa sirds ir tik nocietināta, ka viņš vēl šodien labprāt gribētu iedzīt postā gan jūs, gan mūs – visus kopā, lai pat dzirkstīte pāri no mums nepaliek, kas varētu kaut nedaudz dot godu Kristum.

26. Viņš aizvien uztur spēkā savu tukšo un nevērtīgo lāsta bullu pret ķēniņu Georgu no Minsterbergas un visu viņa namu, kas pārvalda šo jauko hercogisti Bohēmijas karalistes sastāvā. Tā viņš ir darījis arī ar daudziem citiem. Bet paldies Dievam, ka šis grēka cilvēks ir nācis atklātībā (sal. 2. Tes. 2:3). Taču mums ir arī cits bīskaps: ko iepriekšējais no Romas nolād, to mūsējais svētī, kā stāv rakstīts: „Lai viņi lād, bet Tu svētī” (Ps. 109:28). Tā arī pāvesta lāsta bulla pret ķēniņu Georgu un viņa hercogisti Minsterbergu, kā arī pret visiem, kurus ir skārušas līdzīgas lietas, allaž ir atbildusi un tagad atbilst tam, ko apraksta ķēniņš Salamans savās pamācībās, Sal. pam. 26:2: „Kā aizlaižas bez kādām pēdām putns, kā pāri aizspurdz bezdelīga, tā izskan nepelnīti lāsti, tie nepiepildās.” Drīzāk gan ķēniņam Georgam un visam viņa namam, bet arī visiem citiem ķēniņiem un zemju lielkungiņiem ir ticis liels gods saņemt lāstu no šī nolādēšanas Krēsla un lāsta dēla.

27. Ak, mīļie Bohēmijas ļaudis, vai jūs arī tagad gribat turpināt veltīgi gaidīt zaimojošo un nekrietno priesteru ordināciju no sava ienaidnieka rokām? Vai tomēr nebūtu labāk, ka jums nebūtu nekāda darīšana ar to, kas tik cietsirdīgi un asinskāri apietas ar jums, raidot uz jums lāstus, un kas nav gatavs ne uz kādu samierināšanos, un kas Dieva un cilvēku priekšā ir tīrā negantība? Ja jūs patiešām būtu uz to gatavi, vai tad jūs līdz ar to īstenībā neparādāt, ka jums ar viņu saskan un ka jūs saudzējat viņu – it kā viņa lāsti pret jums būtu bijuši vietā? Vai jūs ar to paši nenoliedzat savu krietno un godīgo pretošanos, ar ko jūs vērsāties pret viņu? Vai jūs ar to nevēršāties paši pret sevi un neatkrītat no savas pārliecības? Vai jūs ar to nepadarāt Jana Husa kristīgā moceklibā izlietās asinis par nekristīgām un neapliecināt, ka viņš patiesībā bija pelnījis nāvi? Jūs to darāt, kad jūs skūpstāt tā rokas, kurš tās ir izlējis, kad jūs krītat pie tām kājām, kas jūs mīda un jūs moka ar saviem mūžīgās pazudināšanas lāsta draudiem. Cik daudz pareizāk jūs rīkotos, ja jūs turētos tālu no viņa, lai jūs nejustu viņa pretīgā vārda smaku, cik vien tas būtu iespējams. Pāvils jums māca 1. vēstulē korintiešiem 5:11, ka no nešķīstieņiem un plītniekiem ir jāizvairās, tad cik daudz vairāk visiem, kas apliecina Kristu, būtu jāvairās no tā, par ko ir liecināts, ka viņš ir pati vislielākā negantība, kurai neviens neko nespēj padarīt vai likt tai mainīties!

28. Mani godātie kungi, kas jūs esat Kristū, ļaujiet man vispirms no jums izlūgties, ka netiecaties pēc ordinācijas, ko var dot šis „pazušanas dēls” (sal. 2. Tes. 2:3) un arī nepieņemiet to, pat ja viņš to jums piedāvātu; jūsu pašu sirdsapziņa un bijība Dieva priekšā jau stāvēs tam ceļā, pat ja jūs nelabprāt tai pakļausieties. Tāpat nepieņemiet savā vidū nevienu, kas, viņa ordināciju saņēmis, nāk pie jums un nes sev līdzīgu zvēra vārdu un zīmi (sal. Jņ. atkl. 19:29). Ja vien nav tā, ka jūs pirmie un paši to pieprasāt, – tad visas mūsu pūles rast padomu, kā jums palīdzēt šajā lietā, būtu veltīgas. Tādā gadījumā jūsu augsti teicamā un svētīgā atkrišana no Sātana valstības nebūtu nekas cits kā vien tikai tukša skaņa un šķitums. Jo kāda gan nozīme būtu dižoties ar izraušanos no pāvesta jūga, bet par saviem dvēseļu ganiem nepielaist nevienu citu kā vienīgi tos bendes un slepkavas, ko ir ordinējis šis tirāns, no kura jūs gribējāt atbrīvoties? Vai tad to neuzzinās visa pasaule, ka jūs, kas ar tik daudz izlietām asinīm un ar tik lielu apdraudējumu, un visu to, ko jūs līdz šim esat izturējuši un pacietuši, proti, ka jums tika atrautas tiesības saukties par kristiešiem un jūs tikāt turēti par ķeceriem, – nesat ieguvuši neko citu kā vien pliku titulu un apzīmējumu būt par pāvesta atraidītājiem, turpretī patiesībā jūs paši ar to esat iejūgušies šī tirāna jūgā divtik smagā veidā? Šajā ziņā daudz labāk ir, ka mēs, dumjie vācieši, vientiesīgi panesam pāvesta tirāniju bez šī goda būt par viņa atraidītājiem; kaut

arī mums ir jāpacieš šis slogs un viss, ko tas nozīmē, tomēr mēs nepiesavinām sev svešus laurus, tā paši apdraudēdami savu pestīšanu. Tas nozīmē, ka mēs nedodam šim nolādētajam tirānam iemeslu priecāties par to, ka mēs [ar tādu svešu lauru piesavināšanu] paši ņirgātos par sevi.

29. Kāds varētu teikt: „Bet kāda [baznīcas kalpotāju ordinācijas] kārtība tad būtu jāpieņem? Kad vajadzība spiež, tad visas šīs lietas [šeit izvērstā ordinācijas kritika pāvesta baznīcā] zaudē nozīmi. Mēs gan noraidām priesterus, bet mēs tomēr nekādi bez viņiem nevaram iztikt.” Ja tas tiešām ir tā, tad prātīgāk būtu bijis tā justies, runāt un uzskatīt pirms atraušanās no pāvesta. Vai arī tūdaļ atgriezties pie viņa atpakaļ un akceptēt pakļautību, kura gan tika noliegta. Tas būtu daudz jēdzīgāk nekā pazaudēt brīvību, neko nedarot, un tamdēļ nonākt apsmieklā – ka brīvībā laikam bija jānokļūst tādēļ, lai ietīktu divtik smagākā gūstā. Tāpēc mums pavisam nopietni jāķeras pie šīs lietas un tagad un nekavējoties jāiemācās, kā mēs ārpus pāvesta tirānijas paši varam tikt pie priesteriem; vai arī, ja mēs to negribam vai nespējam, tad mēs paši labprātīgi dodamies gūstā un līdz ar to kļūstam par pazušanas ķēniņa padotajiem un pie pilnas apziņas un sajēgas stājamies pazušanas kalpošanā, no kuras Kristus, mūsu žēlsirdīgais Kungs un mācītājs, gribēja mūs paglābt.

„Priesteris” un „kalpotājs” nenozīmē vienu un to pašu: par priesteri ir jāpiedzimst, bet par kalpotāju cilvēks tiek ievēlēts vai aicināts

30. Mums vispirms ir vajadzīga stipra ticība, lai Dieva vārda spēkā mēs varētu atteikties no šīs plaši izplatītās un lielās piedauzības, kad cilvēki aicina priesterus pēc sava prāta un iecirtīgi aizstāv visus tos, kurus amatā ir ievēduši bīskapi – apcirpuši tiem tonzūras un svaidījuši ar eļļu. Tā izpušķojot priesteru amatu, baznīcā ir iezadzies Sātans un ar viltu sagāzis un izpostījis tur visas lietas ar savu ārdīšanos. Ienākdams šajā vietā, viņš ir paņēmis sev līdz septiņus citus velnus, kuri ir vēl ļaunāki par viņu, un sācis tur dzīvot (sal. Lk. 11:21, 26). Tur viņš sēž droši kā savā rezidencē un dzīvo pilnā mierā. Viņš valda pār cilvēku prātiem, ka neviens ar vārdu „priesteris” nesaprot neko vairāk un neko citu kā tikai šos tonzūrā apcirptos un ar eļļu svaidītos īpatņus, kas uzpūtušies no augstprātības un amatā ievesti ar cilvēku izdomātu bezkaunību un māņticību. Ja tu uz to visu negribi aizdarīt acis un atmet visus šīs tradīcijas, senās paražas un vairākuma viedokli, un uzmanīgi klausīties tikai Dieva vārdā, un turēties tikai pie tā, tad tu nekādā gadījumā neuzveiksi šo piedauzību un netiksi skaidrībā par šo lietu.

31. Tad nu vispirms stingri kā klints stāv rakstīts, ka jaunās derības baznīcā neviens priesteris netika svaidīts ārējā veidā (ar eļļu) – tas nemaz nebija iespējams pēc tās gara. Ja tomēr tādi atrastos, tad tā ir tik vien kā māžošanās un eļļas elkdievība, jo tādām bezjēgas ceremonijām nav ne parauga, ne pamatojuma. Rakstos – neviena paša vārdiņa nav par to nevienā evaņģēlijā vai kādā apustuļu vēstulē. Visi šie gājieni ir parādījušies un ieviesti kā cilvēku izgudrojumi caurcaurēm – tāpat kā Jerobeāms tos ieviesa Israēla tautā (sal. 1. Ķēn. 12:32 u. trpm.).

32. Tikmēr par priesteri, kā tas ir jaunajā derībā, neviens netiek darīts, bet gan piedzimst; viņš tiek radīts un nevis ordinēts. Šī piedzimšana notiek nevis no miesas un asinīm, bet gan no Gara, no ūdens un Gara, atdzimšanas un atjaunošanas mazgāšanā (sal. Jņ. 3:6 u. trpm.; Tit. 3:5 u. trpm.). Tāpēc it visi kristieši ir priesteri un visi priesteri – kristieši. Tādas runas, ka priesteris atšķiras no kristieša, ir pakļaujamas lāstam, jo kaut kas tāds tiek teikts bez neviena pamatojuma Dieva vārdā, un tā ir cilvēku mācība – aplamība, senos laikos ieviesta paraža, kas atbilda lielā pulka jeb vairākuma uzskatam. Ja ticības artikulus ievieš pēc patikas, tā ir Dieva zaimošana un negantība, kā jau esmu to izsmeļoši esmu paskaidrojis citviet.

33. Taču dievišķie Raksti, kas veido un stiprina mūsu sirdsapziņu un noraida ar eļļu svaidītos un tonzūrā apcirptos, saka: „Tu esi priesteris mūžīgi pēc Melhesideka kārtas” (Ps. 110:4). Kristus kļuva par priesteri bez jebkādas apcirpšanas, nedz arī Viņš tamdēļ tika svaidīts ar eļļu. Tāpēc ikvienam, kas grib sekot Kristum, lai kļūtu par priesteri, nepietiek ar eļļas svaidīšanu, bet gan viņam ir nepieciešams pilnīgi kaut kas cits. Ja viņš to iegūst, tad ne eļļa, ne tonzūra viņam vairs nav vajadzīga. Tā nu tu redzi, cik zaimojoši aplama ir šī viltus ordinācija un bīskapi, kas apgalvo, ka, lai drīkstētu būt par priesteri, ir obligāta eļļas svaidīšana un ordinācija – pat ja tu būtu visticīgākais un svētākais vai pat Kristus pats. Un, no otras puses, viņi apgalvo, ka šādas ceremonijas padara par priesteri pat tādus, kas ir bijuši vēl ļaunāki par Neronu un Ašurbanipalu¹¹.

34. Vai tad ar to viņi skaidri nenoliedz, ka Kristus ir priesteris un Viņa kristieši ir priesteri? Ar savu ordināciju un sava ačgārnā amata izpildīšanu viņi nevienu nepadara par priesteri, ja vien viņš nenoliedz, ka viņš iepriekš ir bijis priesteris. Un tieši ar to, ka viņi ordinē par priesteriem, viņi atceļ savus kandidātus no tās priesterības, ko saviem kristiešiem dāvājis Kristus. Tā kā viņu ordinācija Dieva priekšā ir ne vien māžošanās, bet arī patiesa un nopietni uztverama īstenās kristiešu priesterības atsavināšana [*Entweihung*]. Jo ko gan citu tas nozīmē, ja kāds saka: „Es tiku ordinēts par priesteri,” ja ne skaidru apliecinājumu, ka līdz šim, t. i., līdz šīs ordinācijas brīdim, viņš nav bijis priesteris? Tāpat šī mūku negantā zvērēšana pakļauties visiem evaņģēliskajiem konciliem, bet vienlaikus viņi noliedz Dieva baušļus.

35. Apgalvojums, kas mums ļauj brīvi un kristīgi secināt: Kristus ir priesteris, tāpēc visi kristieši ir priesteri, skaidri izriet no 22. psalma 23. panta: „Tad es paudīšu Tavu vārdu saviem brāļiem,” tāpat arī no 45. psalma: „Tāpēc Tas Kungs, tavs Dievs, tevi svaidījis ar prieka eļļu kā nevienu no taviem bērniem.” Par Viņa brāļiem mēs varam tapt tikai ar jauno piedzimšanu no Gara. Vienlīdz mēs esam arī priesteri – kā Viņš bija priesteris; mēs esam dēli, tāpat kā Viņš – Dieva Dēls, ķēniņi – tāpat kā Viņš. Jo Viņš mūs līdz ar Sevi ir paaugstinājis debesīs, lai mēs būtu Viņa līdzgaitnieki un līdzmantinieki (sal. Ef. 2:6; Tit. 3:7; Rom. 8:32). Rakstos vēl ir daudz tādu izteikumu, kas apgalvo, ka mēs esam vienoti ar Kristu, savienoti maize un biķerī ar Viņu, viens ķermenis, viena miesa, kauls no Viņa kaula, un ka mums visas lietas ir kopīgas (sal. Rom. 8:32; Gal. 3:28; 1. Kor. 10:17; Ef. 4:4; 5:30).

36. No tā visa arī ļoti skaidri izriet: Kristus kļuva par pirmo jaunās derības priesteri – bez tonzūras griezuma, bez eļļas un bez visām šīm bīskapu ordinācijas viltus maskām; Viņš arī Savus apustuļus un mācekļus nepadarija par priesteriem ar šīm maskām. Tāpēc arī nav nekādas nozīmes visai šai bīskapu viltus ordinācijai. Bet, ja tu tādu esi saņēmis, – ar to vien nepietiek, lai tu būtu priesteris. Citādi tev nāktos apgalvot, ka gan Kristus, gan Viņa apustuļi nav bijuši priesteri. Tādēļ tu labi redzi, cik pareizi es teicu, ka neviens nav mazākā mērā priesteris kā tie, kuri šodien ir ordinēti par priesteriem. Jo viņi pamet novārtā visas tās lietas, pateicoties kurām Kristus ir kļuvis par priesteri un arī Viņa apustuļi un kuras ir vienīgās, kas kādu vispār padara par priesteri. Viņi [ordināciju] izvērpj tikai paši savā prātā un tad padara šos melus par normu, teikdami – „caur šīm lietām tu kļūsi priesteris”. Pēc tādas loģikas tas pilnīgi droši nozīmē: mēs neesam Kristu ne apcirpuši tonzūrā, ne svaidījuši ar eļļu, tātad Viņš arī nav nekāds priesteris.¹²

37. Bet mēs varam arī turpināt un pierādīt, raugoties no „priesterības amata uzdevumu” puses, kā viņi to sauc. Apskatot to, mēs arī varam pārliecināties, ka visi kristieši ir vienādā mērā priesteri. Kā ir rakstīts 1. Pētera vēstulē 2:9; „Bet jūs esat izredzēta cilts, ķēnišķīgi priesteri..”, kā arī Atklāsmes grāmatā 5:10: „Tu esi padarījis viņus mūsu Dievam par ķēniņiem un priesteriem.” Es esmu pietiekami daudz iztīrājis šīs Rakstu

¹¹ Nerons bija Romas imperators 54. g.–68. g., savukārt Ašurbanipals bija Asīrijas ķēniņš (J. G. Walch).

¹² Ar skaidriem Rakstu piemēriem un visiem labi saprotamu argumentāciju Luters parāda, ko tad galu galā nozīmē tāda ordinācijas izpratne: 1) pašiem atteikties no savas ķēnišķās priesterības, kas ir dāvāta visiem kristiešiem; 2) tādas ambīcijas kāpj tik augstu, ka pat Kristus šādas ordinācijas izpratnes piekritējiem nebūtu priesteris (A. D.).

vietas citās grāmatās. Bet tie ir gandrīz visi priesteru amata uzdevumi: mācīt un sludināt Dieva vārdu, kristīt, saistīt grēkā vai atraisīt no tā, iesvētīt un pārvaldīt Altāra sakramentu, lūgt par citiem, upurēt, spriest par mācību un atšķirt garus.

38. Bet pirmais un visaugstākais priesteru amata uzdevums ir mācīt Dieva vārdu – visi pārējie ir tikai tā pielikumi vai aspekti. Jo ar Dieva vārdu mācām un svētījam [Altāra sakramentu] ar šo vārdu, ar to mēs paturam vai atlaižam grēkus, šajā vārdā kristām, ar šo vārdu upurējam, iztiesājam un izspriežam visu. Tāpēc, ja mēs kādam dāvājam Dieva vārdu, mēs nekādā gadījumā viņam nevaram kaut kādās lietās tomēr to atteikt vai nostādīt tā, ka šis vārds attiecas tikai uz priesteriem. Tā nu Dieva vārds vienādā mērā pieder visiem kristiešiem, kā pravietis Jesaja to saka Jes. 54:13: „Visi tavi dēli būs Tā Kunga mācīti.” Bet Dieva mācīti ir tie, kas klausās un mācās no Tēva, kā pats Kristus to izskaidro Jāņa ev. 6:45: „Ir rakstīts praviešos: un tie visi būs Dieva mācīti. – Ikviens, kas Tēvu ir dzirdējis un no Viņa mācījies, nāk pie Manis.” Bet Dieva dzirdēšana notiek caur Kristus vārdiem, kā teikts Vēstulē romiešiem 10:17: „Tātad ticība nāk no sludināšanas un sludināšana – no Kristus pavēles,” lai varētu tikt piepildīta 149. psalmā paustā Dieva slavēšana: „Svētie lai priecājas ar lepnumu..” Par ko ir šis prieks un lepnums? „viņu mute cildinās Dievu, un viņu rokās lai būtu abās pusēs griezīgs zobens, lai atriebtos citām tautām un atmaksātu apkārtējiem, lai iekaltu viņu ķēniņus važās un viņu dižciltīgajiem lai apliktu roku un kāju dzelžus, lai darītu viņiem pēc sprieduma” (149. psalms, 6. pants un turpmāk).

39. Šis pirmais un svarīgākais priesteru amata uzdevums – kalpošana ar Dieva vārdu – ir kopīgs visiem kristiešiem. To pierāda, kā jau teikts, šī Rakstu vieta no 1. Pētera vēstules 2:9: „Bet jūs esat izredzēta cilts, ķēnišķīgi priesteri, svēta tauta, Dieva īpašums, lai jūs paustu Tā varenos darbus, kas jūs ir aicinājis no tumsas Savā brīnišķīgajā gaismā.” Es vaicāju jums, kuri tad ir šie no tumsas aicinātie brīnišķīgajā gaismā? Vai tie ir tikai tonzūrā apcirptie – šie ar eļļu svaidītie liekulīgo masku valkātāji? Vai – tie tomēr ir visi kristieši? Pēteris ne tikai piešķir viņiem tiesības, bet arī pavēli – „lai jūs paustu Tā varenos darbus”, un tā patiešām nenozīmē neko citu kā sludināt Dieva vārdu. Lai nu panāk šurp tie, kas ir izdomājuši divējādu priesterību – vienu garīgi iekšēju un visiem kopīgu, bet otru – īpašu un ārēji izteiktu [tikai garīdzniekiem piemītošu] – un mēģina iestāstīt, ka Pēteris šajā vietā runā par šo garīgi iekšējo. Kas gan tad būtu viņu ārējās, īpašās priesterības amata uzdevums? Vai tas nav „paust Dieva varenos darbus”? Bet Pēteris šajā vietā to pavēl tikai šai iekšēji garīgajai un vispārējai priesterībai. Patiešām, šiem zaimotājiem acīmredzot ir kāds cits amata uzdevums – cita ārēja priesterība pasludināt nevis Dieva, bet pāvesta varenos darbus un viņu pašu bezdievīgās padarīšanas. Tā nu, tāpat kā nepastāv nekāds cits pasludinājums šajā kalpošanas amatā ar Dieva vārdu kā šis vienīgais – sludināt Dieva darbus un šis uzdevums ir dots visiem kristiešiem vienādi, tāpat nav citas [vai divas] priesterības kā vien šī garīgā, kas pieder visiem kristiešiem kopīgi un ko šeit apraksta Pēteris.

40. To pierāda arī Kristus caur Mateju, Marku un Lūku, kad Viņš Savā pēdējā Vakarēdienā saka: „To dariet, Mani pieminēdami.” To Viņš neteica tikai „apcirptajiem un ieeļļotajiem” [ordinētajiem priesteriem], jo citādāk neviens nevarētu saņemt Kristus miesu un asinis kā vien šie apcirptie un ieziestie. Savukārt šī pieminēšana nav nekas cits kā – „cikkārt jūs no šīs maizes ēdat un šī biķera dzerat, jūs pasludināt Tā Kunga nāvi, tiekams Viņš nāk”. Pasludināt Tā Kunga nāvi nav nekas cits kā pasludināt Viņa augsti teicamos darbus. Mūs, kas mitām tumsā, Viņš ir aicinājis Savā brīnišķīgajā gaismā. Tieši tāpēc šeit neder bezdievīgu cilvēku sapņi, kas patvaļīgi apgalvo, ka šajā vietā apustuļi ir darīti par priesteriem, tas ir, ordinēti ar viņu liekulīgajām maskām [t. i., pēc pāvestiešu metodes]. Tomēr Kristus šeit viņiem piešķir to vienu un vienīgo Kristus vārda sludināšanas amatu, kas pieder visiem kopīgi un arī katram atsevišķi. Viņiem visiem ir

tiesības un pienākums pieminēt To Kungu, lai visur varētu teikt un slavēt Dievu par Viņa brīnišķīgajiem darbiem. Taču Kristus nedomā šeit to pieminēšanu, ar kādu nodarbojas upurpriesteri pa attāliem baznīcu stūriem, kur viņi svin savas mises vai arī notur savas meditācijas, bet gan kas tiek veikta publiski un īsteno caur kalpošanas amatu ar Dieva vārdu, lai dāvātu pestīšanu klausītāju dvēselēm.

41. Tāpat to apstiprina arī Sv. Pāvils savā 1. vēstulē korintiešiem 14:26: „Kā tad nu būs, brāļi? Kad jūs sanākat kopā, katram ir kaut kas, vai psalms vai mācība, vai atklāsme, vai mēles, vai mēļu izskaidrošana, viss lai notiek celšanai.” Un pēc tam tālāk 31. pantā: „Jo jūs pēc kārtas varat visi pravietot, lai visiem būtu pamācība un pamudinājums.” Ko nozīmē „pēc kārtas”, un ko nozīmē vārds „visi”? Vai tad Pāvils būtu gribējis attiecināt to tikai uz apcirtajiem [īpaši ordinētajiem priesteriem]? Ar šiem piemēriem tad nu tagad arī pietiks, lai skaidri un noteikti tiktu apstiprināts, ka kalpošanas amats ar Dieva vārdu, kas ir augstākais amats baznīcā, ir tikai viens un vienīgais un tas pieder visiem kristiešiem kopīgi. Un nevis, ka viņiem būtu tikai tiesības pretendēt uz šī amata ieņemšanu un izpildīšanu, bet gan tā ir Dieva pavēle, ka viņi to dara. Tā arī priesterībai nav jādalās divās, bet tai ir jābūt tikai vienai, kas ir kopīga visiem kristiešiem. Dievs to ir pierādījis ar vārdiem, tik vareniem kā pērkondārdi, un to priekšā neder nekādi daudzo baznīcas tēvu uzskati vai koncilu lēmumi, lai arī to būtu tik daudz, ka neviens nespētu tos saskaitīt; tāpat arī nekādas mūžsenas tradīcijas un liels vairums to atbalstītāju. Tie visi ir tikai ielāpi, ar kuriem šie apcirtie maskarāžu meistari tiecas iedibināt un noturēt savu „īpašo” priesterību.

42. Turklāt otrs priesteru uzdevums ir – kristīt. To viņi pēc senākas paražas ārkārtas gadījumos ir atļāvuši veikt pat ikvienai sievietei, un tādēļ to teju vairs neuzlūko par priesterim veicamu darbību [sakramentu]. Patīk viņiem vai nepatīk, bet no viņu pašu teiktā varam secināt, ka visi kristieši, un vienīgi viņi, tostarp arī sievietes, bez nekādām tonzūrām un bez *status idelibilis*¹³, ir priesteri. Jo kristījot katreiz tiek izrunāts dzīvais Dieva vārds, kurā dvēsele atdzimst un tiek izrauta no nāves un no grēka varas. Tas ir daudz vairāk nekā konsekrēt maizi un vīnu, jo sludināt Dieva vārdu ir augstākais amats baznīcā. Tāpēc sievietes, ja tās izpilda Kristību, veic visīstenākās priestera amata funkcijas ar pilnām tiesībām, un tas nav tikai kāds atsevišķs notikums [privāta iniciatīva], bet gan publiskās kalpošanas amats baznīcā, kurš pieder vienīgi un tikai priesterim.

43. Atliek tikai brīnīties par pāvestiešu stulbumu un aprobežotību, kas parādās tieši šajā sakarā ar uzkrītošu pretrunu. Kristīšanu kā kalpošanas amatu viņi padarījuši pieejamu visiem, kamēr priestera amatu viņi ir piesavinājušies tikai sev. Bet no tā izriet, ka arī kristīt nevarētu neviens cits kā vienīgi priesteris. Viņi paši ir nolikuši Kristību par pirmo sakramentu, un viņu kārtība taču paredz, ka sakramentu nevar pasniegt neviens cits kā vienīgi priesteris. Bet neviens sakraments nevar būt kaut kādā veidā cienīgāks vai labāks par citu, jo visi sakramenti ir dibināti Dieva vārdā. Taču viņu pašu aklums viņus ir nodevis. Jo viņi nespēj saskatīt to Dieva vārda lielo diženumu, kas uztur Kristību. Ja viņi to atzītu, kā tas arī būtu jādara, tad viņi uz visas šīs pasaules neatrastu nevienu pietiekami cienīgu Kristības veikšanai – lai vai tā būtu priestera vai bīskapa, vai pat arī paša pāvesta godība – neviens neatbilstu tam, ko viņiem tad vajadzētu meklēt kalpošanas amatam ar Dieva vārdu. Priestera, bīskapa vai pāvesta tituls būtu nieks vien salīdzinājumā ar to titulu, kāds pieder kalpotājam, kurš pasludina Dieva vārdu, kas ir dzīvs un darbīgs un paliek tāds mūžīgi un kas iespēj un dara visas lietas.

44. Smieklīgi viņi šķiet arī tad, kad viņi piešķir savas garīdznieku kārtas. Bīskapu kārta, piemēram, nav sakraments, tam nav arī nekādas īpašas izcilības zīmes. Tikai priesterībai piemīt augstākais gods un vara. Taču pēc visas loģikas pašai augstākajai vajadzētu būt bīskapa kārtai, jo viņi ir tie, kas piešķir priesteriem

¹³T. i., tikai ordinēta priestera dvēselei piešķirtais īpašais neizdzēšamais raksturs, ko pēc pāvesta baznīcas ieskatiem dāvā ordinācija (A. D.).

to īpašo statusu un uzspiež tiem „priesterības zīmogu”, un vienlaikus tas ir pats zemākais rangs, jo tajā ieeļ bez kādas īpašas ordinācijas¹⁴ un tam nav šī sava īpašā zīmoga. Bet sanāk tā, ka mazāk apdāvinātais ir lielākais. Bet, tā kā viņi vēlējas izskaistināt šīs nevēdības, viņiem nācās ieviest jaunu atšķirību, kāda pastāv starp cienīgumu un varu, – ka cienīgums ir viena lieta, bet vara – pavisam cita. Bet ko gan citu šie bezkaunīgie meli izraisītu kā vienīgi sajukumu, nekad nespēdami novērst pretrunas un panākt vienprātību. Tālab arī Kristus uzrāda, ka pāvesta valstībā visam trūkst pamata un tāpēc viss kļūst nevēdzīgs un absurds. Tāpēc arī nav ko brīnīties, ka priesteriem vien piederīgo Kristības sakramentu ir tiesīgs veikt ikkatrs, taču pretstatā tam viņi piesavina tiesības uz īpašu priesterības kārtu.

45. Trešais kalpošanas amata ar Dieva vārdu uzdevums ir iestādīt un pārvaldīt svētīto mazi un vīnu. Šeit apcirptie dižojas un triumfē: šeit viņi lepni izriež krūti un saka: šī vara nepieder ne eņģeļiem, ne arī Dievmātei, bet vienīgi mums. Taču mēs neņemam nopietni viņu nevēdzības un apgalvojām, ka arī šis kalpošanas amata uzdevums ir visu kristiešu ziņā, tāpat kā būt par priesteriem. Un mēs neprasām, lai mums ticētu, bet gan pierādām to ar Kristus vārdiem un Viņa atstātajām liecībām, kad pēdējā Vakarēdiena laikā Viņš sacīja: „To dariet, Mani pieminēdami.” Apcirpto pāvestiešu [priesteru] viskarstākā vēlme ir, ka Kristus ar šiem Saviem vārdiem būtu darījis par priesteriem [tikai īpašus apustuļus] un piešķīris viņiem varu konsekkrēt Svēto Vakarēdienu. Tomēr šos vārdus Viņš teica tiem, kas tajā brīdī bija klāt, ēda šo maizi un dzēra šo vīnu. Un arī visiem, kuri vēl turpmāk nākotnē to ēdīs un dzers. No tā izriet: tas, kas tajā tika nodots, tika nodots visiem. Un viņiem nav šeit iebildumu, ko minēt, kā vien baznīcas tēvi un koncili. Un viņi vēl var likt priekšā viņu jau kopš senām dienām izmantoto un vispārliciecināmo ticības artikulu: mūsu ir daudz un mēs tā uzskatām, un tāpēc tai ir jābūt patiesībai.

46. Apustulis Pāvils arī par to liecina: „Jo no Tā Kunga es esmu saņēmis, ko arī jums mācīju” (1. Kor. 11:23). Arī Pāvils šeit uzrunā visus korintiešus, līdz ar to norādīdams uz viņu vienlīdzību, t. i., viņš ordinē viņus visus par priesteriem, tas ir, par tiesīgiem konsekkrēt šo sakramentu, tāpat kā viņš to dara. Bet arī šajā lietā pāvestiešiem ir viņu lielais baļķis acī, kas traucē saskatīt Dieva vārda majestāti. Viņi lauza galvu, kā maizes substance un vīna substance pāriet Kristus miesā un asinīs.¹⁵ Bet es tev gribu vaicāt, kas ir šī vara konsekkrēt maizi un vīnu salīdzinājumā ar varu kristīt un pasludināt Dieva vārdu? Sieviete var kristīt un sludināt dzīvības vārdu, ar ko tiek izdzēsts grēks un noņemta mūžīgā nāve, ar ko tiek padzīts šis pasaules kungs, ar ko tev tiek īpašumā dāvinātas debesis, kopā ņemot, – ar ko dvēselē tiek iepludināta visa dievišķā majestāte. Bet savukārt ko var paveikt šis brīnumu rādītājs priesteris? Viņš iedomājas pārvēršam maizi. Un kādā veidā? Nevis ar kādu citu vārdu, ne arī ar vairākiem vai varenākiem vārdiem. Kas tad notiek pēc tam, kad šī maize ir pārvērsta? Pilnīgi nekas kā vien tikai tas, ka šis priesteris paliek izbrīnā par savu lielo cienīgumu un savu lielo varu, kas viņam ir dota. Vai te no mušas nav uztaisīts zilonis? Tāpēc tie, kas noniecina Dieva

¹⁴ Par bīskapiem, pēc Romas baznīcas kārtības, nekļūst ar īpašu ordināciju, jo sakraments skaitās tikai ordinācija priestera kārtā; tāpēc Romas baznīcas teologi iesvētīšanu par bīskapu ir nosaukuši par konsekkrāciju, kas tomēr nav nekāds sakraments (A. D.).

¹⁵ Romas baznīcā šajā sakarā ir radīta speciāla t. s. *transsubstanciācijas* teorija, kas balstās Aristoteļa filozofijā par formas un satura cēloņu attiecībām. Ar to viņi māca, ka pēc konsekkrācijas maize tikai pēc formas izskatās pēc maizes, bet pēc savas būtības tā jau ir cita substance, proti, Kristus miesa, un tāpat arī vīns nav vīns, bet Kristus asinis. Luterāņi noraida šo mācību kā maldīgu un māca Kristus miesas un asiņu reālo klātbūtni maizē un vīnā, pēc Bībeles tekstos rakstītā: cik patiesi ir tas, ka Altāra sakramentā ir reāla apskaidrotā Kristus miesa un asinis, tikpat reāli tajā ir maize un vīns, jo tā to pauž Dieva vārds. Tas ir jāpieņem ticībā, nevis jāmēģina Dieva mistēriju un Viņa visspēcību pamatot ar cilvēku veidotām prātulām. Taču visa šī Romas baznīcā lietotā un no Aristoteļa patapinātā transsubstanciācijas mācība ir vajadzīga, lai varētu pamatot priesteru ekskluzīvo varu pārvērst maizi un vīnu Kristus miesā un asinīs: tā tad viņu izpratnē to neveic Dievs ar Savu vārdu, bet cilvēks, priesteris amata nesējs, savā varā. Luters šeit ar skaidriem Bībeles tekstiem argumentiem to atspēko un sauc par Dieva varas piesavināšanu (A. D.).

vārda spēku un darbojas ar savējo, arī ir pelnījuši, ka pienāks brīdis, ka viņi varēs tvīkt izbrīnā par to vieni paši, t. i., bez mums.

47. Tāpēc mēs arī redzam, cik reti evaņģēlisti un apustuļi piemin šo sakramentu, kaut gan ne mazums cilvēku gribētu dzirdēt daudz vairāk par to. Savukārt nevar atrast nevienu tādu vietu Jaunās Derības rakstos, kur nebūtu par Dieva vārdu un tā kalpošanas amatu, – par to gan runa ir tik bieži un tik daudz, ka dažkārt pat sāk palikt apgrūtinoši. Tas ir noticis tādēļ, ka Svētais Gars ir labi redzējis, ka reiz parādīsies šie tonzūrā apcirptie liekuļu masku valkātāji [pāvesta priesteri] ar savām negantībām, kas gribēs novērst sirdis no spēcīgā patiesības vārda un pievērst tās mirušam rituālam – maizes un vīna pārvēršanai un pat pieķersies tikai šim ārējam ceremoniālam visu savu mūžu, nicinādami un atraidīdami to brīnišķīgo Dieva vārda gaismu, kurā mēs esam aicināti. Tāpēc ir pavisam skaidri un droši, pat arī ja par to nebūtu nekādu liecību Svētajos Rakstos: pats lielākais ir ticis dots visiem kristiešiem, proti, Dieva vārds un Kristība. Nevienam nav tiesību atņemt arī mazāko, proti, tiesības un varu konsekret maizi un vīnu – arī tās pieder visiem kristiešiem, kā Kristus pats to sludina: „Vai dzīvība nav labāka nekā barība? Un vai miesa nav labāka nekā drēbes?” (Mt. 6:25). Ar to Viņš ir domājis: ja Dievs dod to, kas ir patiešām ir liels, tad arī to, kas ir mazs Viņš nekad neliegs.¹⁶

48. Ceturtais kalpošanas amata ar Dieva vārdu uzdevums ir saistīt cilvēku pie viņa grēkiem vai atraisīt viņu no tiem [citiem vārdiem, atslēgu amata lietošana]. Arī šo amatu viņi savā augstprātībā ir ne tikai piesavinājušies un atvēlējuši vienīgi sev, bet arī pavērsuši to tā, ka tikai un vienīgi viņiem ir tiesības un vara noteikt kristīgās dzīves likumus. Jo vārds „saistīt”, viņuprāt, oriģinālā nozīmējot „noteikt likumus”, „atļaut” un „aizliegt”. Protams, nosakot likumus, tiek saistītas sirdsapziņas, taču viņi to dara nekā citādi kā ar klajiem meliem un viltu, jo šāda sirdsapziņas saistīšana notiek bez kāda pamata un jēgas. Piemēram, aizliegums garīdzniekiem stāties laulībā vai arī aizliegums lietot pārtikā dažus ēdienus, ko Dievs ir radījis un devis, lai mēs tos ēstu. Un tāpat arī „atlaist” vai „atraisīt” no grēka viņiem nozīmē ņemt naudu par to vai *dispensēt*, t. i., atcelt viņu pašu aplamo likumu prasības, ar kurām cilvēki pirms tam krāpnieciskā veidā tika saistīti un ar kurām tika apgrūtinātas viņu sirdsapziņas. Šo „saistīšanu” vai „atraisīšanu” viņi vēl lieto grēksūdžē, kā arī ekskomunikācijas lāstu pasludināšanai; taču viņiem nav tādu tiesību, jo tāda atslēgu varas lietošana ir izkropļota un nepareiza un tāpēc arī jānoraida.

49. Tādējādi, brutāli un zaimojoši nolaupīdami draudzei tās tiesības, viņi ir panākuši, ka atslēgu vara vai „grēku saistīšanas un atlaišanas amats” viņu vidū tiek lietots ārkārtīgi reti. Kaut arī viņi lepni dižojas, ka viņiem pieder atslēgu vara, ar ko viņi var vai nu atslēgt, vai aizslēgt debesis. Bet viņi to lieto, nevis lai atslēgtu vai aizslēgtu debesis, bet gan lai atvērtu naudas makus visā pasaulē. Tomēr šis atslēgu amats pieder mums visiem kristiešiem kopā, cik vien mēs pasaulē esam. To es esmu plaši apgaismojis, pierādījis un uzrādījis savās grāmatās pret pāvestu. Jo šajā sakarā mums ir doti skaidri Kristus vārdi no Mateja evaņģē-

¹⁶ Šajā sakarā varētu rasties aplams iespaids, ka Lutera sakramentu ir vērtējis zemāk vai uzskatījis to par otršķirīgu. Šeit viņa noraidošā attieksme ir jāsaprot tās polemikas kontekstā, kādu Lutera izvērša pret Romas baznīcas garīgā amata izpratni. Ar to bija cieši saistīti arī pāvesta teologu izkropļojumi mācībā par Svēto Vakarēdienu, kurus vēl detalizētāk Lutera apskatīja savā trīs gadus pirms šī uzrakstītajā darbā „Baznīca Bābeles gūstā”. Savu attieksmi pret Altāra sakramentu Lutera ir definējis savā 1528. gadā sarakstītajā darbā „Lielā apliecība par Kristus Vakarēdienu”, kas ir tapis kā Lutera teoloģiskais testaments un pamatoti tiek uzskatīts par vienu būtiskākajiem viņa teoloģiskajā mantojumā. Tajā Lutera skaidri iestājas par biblisku Svētā Vakarēdiena izpratni un tā nozīmes pamatojumu. Viņš raksta par to ar īpašu nodomu, lai viņa darbību un uzskatus nepamatoti nesaistītu ar Reformācijas radikālā spārna pārstāvjiem – Altāra sakramenta noliedzējiem (cīņā pret Reformāciju pāvesta apoloģēti apzināti izplatīja dezinformāciju par Lutera, ka viņa uzskati sakrīt ar radikāļiem). Tā nu Lutera savā „Lielajā apliecībā par Kristus sakramentu” noteikti iestājas par skaidru, resp., Svētajos Rakstos balstītu, Svētā Vakarēdiena mācību attiecībā uz Kristus miesas un asiņu reālo klātbūtni Altāra sakramentā un asi noraida to protestantu maldus, kuri atmata Svēto Vakarēdienu. Šajā darbā paustā teoloģija ir gūlusi arī paša svarīgākā luterāņu konfesionālā dokumenta *Konkordijas formulas* pamatā, un ne tikai mācībā par Svēto Vakarēdienu, bet arī ir devusi nozīmīgu artavu visas luteriskās Reformācijas kristoloģijā (A. D.).

lija 18:15: „Bet, ja tavs brālis grēko, tad noej un pamāci viņu zem četrām acīm; kad viņš tev klausā, tad tu savu brāli esi mantojis.” Un tūlīt pat tālāk, 17. un 18. pantā: „Bet, ja viņš neklausā arī draudzei, tad turi viņu par pagānu un muitnieku. Patiesi Es jums saku: ko vien jūs virs zemes siesit, tas būs siets arī debesīs; un, ko vien jūs virs zemes atraisīsit, tas būs atraisīts arī debesīs.”

50. Šeit es nemaz nesatraucos par šiem masku nesējiem [bīskapiem] un viņu maskarādēm, kuri par šo Rakstu vietu apgalvo, ka tiesības uz atslēgu varu un tās lietošana ir divas atšķirīgas lietas. Jo šis apgalvojums ir balstīts tikai viņu iedomīgajā pašpaļāvībā, taču nav nevienā Rakstu vietā. Viņiem nāktos pierādīt kā patiesu no sāкта gala, ka viņu vara ir citādāka [pārāka] nekā visai draudzei [baznīcai] kopumā dotā. Viņi žigli piespēlē vēlreiz to pašu [apgalvojumu], it kā būtu jau tam atraduši pierādījumu un to apstiprinājuši, un turpina argumentēt ar šo pašu izdomāto atšķirību un meliem: draudzei gan ir tiesības uz atslēgu varu, bet tās lietošana piedien tikai bīskapiem. Tas ir ļoti vieglprātīgs apgalvojums, kas sagrūst pats no sevis. Kristus šeit piešķir šīs varas lietošanu katram kristietim ar vārdiem: „Tad turi viņu par pagānu.” Kurš tad būtu tas, uz kuru attiecas šis „turi”? Vai pāvests? Tik tiešām, šeit Kristus uzrunā katru kristieti atsevišķi. Teikdams „turi”, Viņš piešķir ne tikai tiesības uz atslēgu varu, bet pavēl to lietot un īstenot. Jo ko tad citu nozīmē, kad Viņš saka – „tad turi viņu par pagānu”? Tas nozīmē to, ka tev nebūs ar viņu saieties, nezturi nekāda veida kopību [saudraudzību] ar viņu, un tas nav nekas cits kā viņu ekskomunicēt jeb saistīt viņu grēkos un aizslēgt viņam debesis.

51. To apstiprina arī 18. nodaļas 18. panta vārdi: „Ko vien jūs virs zemes siesit, tas būs siets arī debesīs.” Kas tie ir, ko Kristus šeit tieši uzrunā? Vai tie nav visi kristieši? Vai tā nav kristīgā draudze? Ja viņi apgalvo, ka Kristus šeit ir devis nevis atslēgu varas pielietošanu, bet gan tikai tiesības uz to, tad mēs uz to teiksim: arī Mateja 16:19 Jēzus nav devis atslēgu varas pielietošanu nevienam, arī Pēterim ne! Jo Kristus vārdi visās vietās, kur Viņš nodod šo amatu, skan vienādi. Un, ja tie to nozīmē vienā vietā attiecībā uz kādu personu, tad arī visās citās. Bet, ja tomēr ar šiem vārdiem tiek piešķirta atslēgu vara, tad tā tiek piešķirta visās vietās. Jo tas neklājas, ka Dieva vārdus, kas vienādi skan visās vietās, kādā vietā skaidro ar vienu jēgu un citā – ar atšķirīgu. Bet tā to uzdrīkstas darīt šo masku valkātāji; tā ar savām izdomām viņi nonicina Dieva noslēpumus.

52. Tālab šie cilvēku meli neko nenozīmē. Jo atslēgu vara ir nodota visu kristiešu draudzei kopumā un katram atsevišķi, kas ir šīs draudzes loceklis. Un tā viņiem ir piešķirta nevis tikai kā tiesības, bet gan lietošanai dažādās situācijās. Tā ir jāskaidro šie Kristus vārdi, lai mēs tos ar varu nesagrozām. Tie ir vērsti tieši uz visiem bez izņēmuma un ierobežojuma: „Turi,” tālāk: „Tu savu brāli esi mantojis,” vai arī: „Ko vien jūs virs zemes siesit..” Es gribētu šos Rakstu vārdus (ko Jēzus saka Pēterim Mateja 16:19: „Un Es tev došu debesu valstības atslēgas..”) ņemt par apstiprinājumu tiem vārdiem, kuri izskan Mateja 18:19: „Ja divi no jums virs zemes ir vienā prātā kaut kādas lietas dēļ,” un tad arī turpat tālāk, 20. pantā: „Kur divi vai trīs ir sapulcējušies Manā vārdā, tur Es esmu viņu vidū.” Visos šajos pasludinājumos ir pamatotas vispilnīgākās tiesības uz atslēgu varu un tās lietojumu – ka visi kristieši to tiešā veidā drīkst izmantot un lietot – saistīt grēkos un atraisīt no grēkiem. Ja tas tā nebūtu, tad mēs atņemtu tiesības uz atslēgu varu un tās lietošanu Kristum pašam, kurš ir šo Savu divu vai trīs mācekļu vidū. Bet šos vārdus es esmu gana plaši apskatījis savos iepriekšējos rakstos.

53. Kā jau mēs iepriekš noskaidrojām, kalpošanas amats ar Dieva vārdu pieder visiem kristiešiem kopīgi. Bet arī „saistīt” grēkā un „atraisīt” no grēka visumā nav nekas cits kā sludināt Evaņģēliju un rast tam pielietojumu. Jo ko gan nozīmē „atraisīt”, ja ne pasludināt, ka tev tavi grēki ir piedoti Dieva priekšā? Ko nozīmē „saistīt”, ja ne nošķirt no Evaņģēlija un pasludināt, ka tev tavi grēki tiek paturēti Dieva priekšā? Tālab, patik

viņiem [pāvesta priesteriem, bīskapiem] vai ne, bet mēs esam skaidrībā par to, ka atslēgu vara pieder visiem kristiešiem kopīgi, jo ar to tiek likts lietā kalpošanas amats ar Dieva vārdu.

54. Tomēr kāda gan jēga mums, kas pazīstam Kristus, te plosīties bez sava gala, lai apstiprinātu un pierādītu šī amata patieso nozīmi? Mēs daudzkārt esam pārliecinājušies, ka pāvestiešiem nav Kristus atziņas un ka viņiem ticība un Evaņģēlijs ir pilnīgi nepazīstamas lietas, bet tagad jau arī – viņi tās ir pilnīgi atmetuši, apliekot ar lāstu.¹⁷ Bet tur, kur Kristus netiek atzīts un kur ticība paliek neiepazīta, nav iespējams saprast, ko nozīmē grēks Dieva priekšā. Viņu neticības aklums spiež viņus saukt par labu to, kas ir ļauns, un otrādi – labu saukt par ļaunu: viņiem šī akluma dēļ jāmaldās visās lietās. Bet, ja nav zināms, kas ir grēks vai kas ir labie darbi, tad nav iespējams „saistīt” un „atraisīt”.

55. No tā izriet: ja mēs patiesi turamies pie Kristus vārdiem un arī gribam spriest saskaņā ar tiem un turēties tajos, tad ir jāatzīst, ka pie pāvestiešiem – pie viņu [tonzūrā] apcirptajiem upurmes priesteriem, kamēr viņi negrib atkāpties no saviem maldiem, nepastāv atslēgu amats saistīt grēkā un atraisīt no tā, un arī nemaz nevar pastāvēt. Nemaz nerunājot par to, ka viņi drīkstētu saukties par priesteriem vai nodot šo amatu kādam ar savu ordināciju. Ko tad tu gribi „saistīt”, ka tu nemaz nezini, kas tev īsti ir jāsaista? Tāpēc viņu akluma izraisītā ārdīšanās noved pie tā, ka viņi aizslēdz debesis paši sev un atdara elli paši sev un tiem, kas ir kopā ar viņiem, – viņi tagad ir nolādējuši un *saistījuši* Evaņģēliju, bet ceļ godā un *atraitsa* savus ačgārnos izdomājumus. Tā viņi pazaudējuši atslēgu amatu – gan tiesības uz to varu, gan pielietojumu, jo viņi tās izmanto ačgārnā veidā un zaimo, nelietīgi tās lietodami.

56. Piektais kalpošanas amata uzdevums, pēc pāvestiešu izpratnes, ir upurēšana. Tas patiešām ir īstais dzērāju lepnuma kronis, par ko runā pravietis Jesaja (sal. Jes. 28:1 u. trpm.). Piešķirot priesteram amatam šādu uzdevumu, viņi paši ir nošķīrušies no mums, apmuļkodami un krāpdami visu pasauli. Bet tajā viņi balstās vienīgi uz saviem tukšajiem un murgainajiem meliem, uzdodot Altāra sakramentu par upurēšanu. Par to jau iepriekš spriedām, un tāpēc tagad mēs tikai īsumā pieskarsimies šai lietai. Mēs atšķirībā no viņiem atsaucamies uz Jaunajā Derībā dotajām liecībām, un tās mums dod spēku stāvēt pretī arī pašam velnam: Jaunajā Derībā nav neviena cita upura kā tikai vienīgais, kas ir kopīgs visai pasaulei (proti, Kristus). Savas vēstules romiešiem 12. nodaļā, no sākuma, Pāvils mums kaut ko māca, proti, nodot sevi pašus par upuri, sitot krustā savu miesu, tāpat kā Kristus pats Sevi nodeva par upuri pie krusta mūsu labā. Šis upuris, par ko Pāvils runā, ir Dieva teikšanas un pateicības upuris. Tieši par to pašu runā arī Pēteris savā 1. vēstulē, 1. Pēt. 2:5: „Un uzceliet no sevis pašiem kā dzīviem akmeņiem garīgu namu un topiet par svētu priesteru saimi, nesot garīgus upurus, kas Dievam ir patīkami, caur Jēzu Kristu.” Tas nozīmē pienest par upuri sevi pašu, nevis zeltu vai dzīvniekus.

57. Tas, ko viņi dižodamies sauc par īpašu upuri, patiešām tāds arī – viņu „īpašās” priesterības „īpašais” upuris. Taču tas ir tāds upuris, kurā nevienam dievbijīgam kristietim nevajadzētu būt līdzdalīgam, bet gan ikvienam kristietim vajadzētu to nolādēt kā ļaunu zaimošanu un elkdievību un no sirds lūgt, ka viņš cik tālu vien iespējams tiktu nošķirts no jebkādas kopības ar to, – lai cik veikli viņi to neuzdotu par senu un vispārēji atbalstītu tradīciju. Kurš maldās kopā ar daudziem, tā maldi tāpēc nav mazāki. Kurš ar daudziem kopā degs, tāpēc nedegs mazāk. Tāpēc mums jo cieši un pamatīgi jāielāgo, ka baznīcā nav iespējami citi upuri kā vienīgi – mūsu [vecā cilvēka] miesa. Jo šodien nav iespējams neviens cits upuris kā vienīgi tas, kas

¹⁷ Lutera šeit domā 1521. gada 3. janvārī pāvesta parakstīto lāsta bullu pret viņu. Ar to Lutera mācība bija nolādēta un viņš pats izslēgts (ekskomunicēts) no Romas baznīcas – vienīgās, kurā ir pestīšana. Tajā ir norādīts, ka tas pats attiecas uz visiem, kuri nepieņem šo nosodījumu. Lutera uz to atbildēja, ka ar viņa ekskomunikāciju pāvests ir izslēdzis no Romas baznīcas Evaņģēliju, kura apliecināšana kopā ar mācību par grēcinieka attaisnošanu tikai ticībā no tīras Dieva žēlastības un bez kādiem darbiem Kristus nopelna dēļ bija Lutera mācības centrā (A. D.).

tiek nonāvēts un pilnveidots ar Dieva vārdu. Un šis vārds, kā mēs jau noskaidrojām, pieder visiem kopīgi. Tad nu no tā izriet, ka šis upuris ir dots par visiem.

58. Bet, ja baznīcā ir iespējami tikai garīgie upuri, kā to saka Svētais Pēteris, proti, tādi, kuri tiek upurēti garā un patiesībā, tad tos var pienest tikai garīga persona, proti, kristietis, – tāds, kam ir Kristus Gars. Bet pāvestiešiem patīk viņu melu stāsti, ar ko atrunāties: upuri varot pienest arī tādi, kas grēkiem apkrauti, kur nu lai tie būtu garīgi. Jo viņi vēlas, lai viņu upuris būtu tīkams un izsauktu žēlastību paša upurēšanas darba dēļ, nevis tās personas dēļ, kas izpilda upurēšanu. Aizstāvēdami šādu mācību, šie bezkaunīgie zaimotāji būtībā māca par Dievu, ka Viņš pieņem Kaina upuri, kaut arī pats Kains viņam nav pieņemams. Jo viņi paši dižojas, ka viņu upurēšana ir ārējs darbs, un tas ir spēkā, pat ja to dara Dievam netīkama un nolādēta persona. Bet baznīcā ir tā: pat ja Dievam tajā vairs vispār nekas nepatīktu, tomēr Viņš redz vispirms personu un Viņam tā ir tīkama, tāpat kā Ābels bija tīkams. Tātad nevis upuru dēļ, bet ticības un gara dēļ, kas šajā personā, tā ir tīkama Dievam. Jo viņiem ir arī jāatzīst, ka viņu upurpriesteri lielākoties ir bez [Kristus] Gara. Bet baznīcā nevienam nenākas upurēt, ja viņam nav šī Gara. Tādējādi no tā mēs varam secināt, ka viņu upuris nav baznīcas upuris, bet gan radies cilvēku melīgo izdomājumu dēļ.

59. Sestais garīgā amata uzdevums ir lūgt par citiem. Cik bezkaunīgi viņi – šo masku valkātāji – te ir pievīlušī visu pasauli, un ir kauns klausīties, ka patieso baznīcu viņi ir padarījuši par sinagogas karikatūru. Jo Kristus ir devis *Mūsu Tēvs* lūgšanu katram un visiem kristiešiem, un ar to vien var gūt pietiekamus pierādījumus, ka pastāv viena vienīgā priesterība un ka pāvestiešu priesterība nav nekas cits kā klaji meli, kas ir izdomāti ārpus baznīcas un bezkaunīgi ievazāti baznīcā. Lūgt par citiem nozīmē būt par starpnieku pie Dieva un pārstāvēt Viņa priekšā kādu citu. Tāds uzdevums attiecas tikai uz Kristu un visiem Viņa brāļiem. Tādējādi ir skaidrs, ka visiem ir dota pavēle lūgt par citiem, tāpat kā visiem ir pavēlēts pildīt priesteram amatu. Tomēr pāvestieši pastāv uz to, ka priesteri ir tie, kuri lūdz par citiem „laju” kristiešiem, bet tā viņi pielūdz savu elku Dagonu, kas bija filistiešu nacionālā dievība, un savu vēdera dievu.

60. Ir grūti saprast, vai šo maskās tērpto cilvēku neizpratnes vai muļķības dēļ *Mūsu Tēvs* lūgšanas spēks un tās uzdevums ir palicis neatklāts. Viņi paši taču ir sludinājuši, ka šī lūgšana ir jālūdz katram, tomēr ir pamanījušies noteikt lūgšanas tikai kā priesteru uzdevumu un piesavinājušies to, nošķirot no tā pārējos kristiešus. Ko gan tas nozīmē, ka viņi apgalvo: tikai mēs esam priesteri, bet jūs esat laji? Neko citu kā: tikai mēs esam kristieši, un tikai mēs drīkstam lūgt, bet jūs esat pagāni un jums labāk nevajadzētu lūgt. Jums pietiek ar to, ka mēs lūdzam, un mūsu lūgšanas jums palīdzēs. Bet, ja tiek teikts: arī jūs drīkstat lūgt, ne tikai mēs vien, tad tas nozīmē: arī jūs esat priesteri un brāļi un māsas Kristū, ka jūs varat nākt Dieva priekšā un pārstāvēt [lūgšanā] otru.

61. Bet Dieva sods patiešām nāk pār šiem viltus lūdzējiem. Tāpēc ka viņi vienīgie ir gribējuši būt tie, kas lūdz par tautu, bet nu viņi, pateicoties brīnišķīgajam Dieva padomam, ir kļuvuši par liekulīgiem lūdzējiem. Izrādījies, ka, gribēdami melot Dievam un visiem cilvēkiem, viņi melo nevienam citam kā sev pašiem, kā reiz ir teicis Dāvids. Kurš tad šajos daudzajos klosteros un brālībās un garīgajos amatos patiešām lūdz? Viņi gan bārsta lūgšanu vārdus pār savām lūpām un domā, ka līdz ar to viņi muzicē [dzied psalmus] kā Dāvids. Jesaja par to saka – tā ir tikai murmināšana un Jes. 29:13 teikts: „Tādēļ, ka šī tauta Man tuvojas tikai ar savu muti un Mani godā tikai ar savām lūpām, bet ar savu sirdi ir tālu nost no Manis un viņu bijība Manā priekšā ir tikai ārīgi iemācīta cilvēku ieraža.”

62. Tā arī tev nāksies sastapt daudz tādu, kas četrdesmit gadu vai visu savu dzīvi ar savām lūpām ir murminājuši svēto lūgšanu vārdus, taču nevienu brīdi viņi nav Dieva priekšā pateikuši nevienu [īstu] lūgšanu. Un šādi briesmoņi lai būtu cienīgi, ka viņus uzskata un sauc par priesteriem un ka viņiem tiek uzslietas tik

varenas baznīcu ēkas, par ko ir jāmaksā tik smagi nodokļi un ikgadējās nodevas? Un tādiem ir jāpakļauj veselās karaļvalstis un visbeidzot arī patiesie un īstie priesteri, proti, kristieši, kuru vietā viņi grib lūgt, turpretī Dievs viņus pat neuzlūko līdzvērtīgus ar pagāniem, kuri cer, ka tiks uzklausīti daudzo vārdu dēļ (sal. Mat. 6:7). Taču šie liekulīgie priesteri, kā Kristus saka, nemaz nepretendē tikt uzklausīti. Ne jau tāpēc viņi tik daudz murmina un pļāpā, ka cerētu tikt uzklausīti, bet gan tikai tāpēc, ka viņi godā Dievu tikai ar lūpām. Un arī tāpēc, ka ar šīm izdarībām viņi nopelna savas nodevas no tautas, lai viņiem būtu, ar ko piebāzt savus vēderus. Un, par spīti visam tam, viņi ar pāvesta pilnvaru ir Dieva priesteri, bet patiesībā – velna, kas ir šīs pasaules dievs. Un tādi vēl lūdz par mums un mūsu vietā! Viņi tikai sanikno ar to patieso un īsteno Dievu pret mums.

63. Tāpēc labāk uzklausīsim šeit Kristu, patieso tiesnesi un lēmēju šajā lietā. Viņš Jāņa evaņģēlijā 4:24 saka: „Dievs ir Gars, un kas, Viņu pielūdz, tiem To būs pielūgt garā un patiesībā.” Jo Tēvam ir vajadzīgi šādi lūdzēji, proti, nevis tādi, kas Viņu pielūdz uz šī kalna vai Jeruzalemē. Šis ir dievišķās majestātes galīgais lēmums un spriedums. Kamēr tas pastāv, tikmēr pastāvam arī mēs un varam droši un bez bailēm teikt, it kā pats Dievs te runātu, – ka pāvests un viņa līdzinieki ir ieviesuši savu, īpašu priesterību un arī īpašu lūgšanu veidu visu kristiešu vietā. Bet patiesas priesterības un lūgšanu vietā tie rāda maskarādes un piekopi elkdievību, un izliekas par priesteriem un lūdzējiem. Turpretī patiesie priesteri un lūdzēji ir visi kristieši un visi tie, kas garā sauc: *Abba*, mīļais Tēvs (sal. Rom. 8:15)! Tikai viņu lūgšanas ir īstas, un tikai viņi ir īstie priesteri.

64. Septītais un pēdējais garīgā amata uzdevums ir spriest un pārvaldīt visu, kas ir saistībā ar mācību. Patiešām, tas, ka šie priesteru maskarādnieki un viltus kristieši ir izplēsuši sev garīgās kalpošanas amatu, nav bez iemesla. Viņi ļoti labi nojauta: ja šis amats paliks draudzes īpašumā, tad viņi nevarēs paturēt nevienu no iepriekš pieminētajām šī amata priekšrocībām. Ja klausītājiem tiek atņemtas tiesības izteikties un spriest par mācību, tad ko tikai dažs teoloģijas doktors vai skolotājs neuzdrošināsies celt priekšā mācības lietās (?) – arī ja viņš būtu vēl trakāks par velnu pašu. Un savukārt, ja klausītājiem ir piešķirtas spriešanas tiesības par mācību un – vēl vairāk – ja viņi tiek pamudināti to darīt, un ja no viņiem to gaida un prasa, tad kas tādām kristīgam skolotājam vēl varētu ieskriet prātā, pat ja viņš būtu vēl augstāks par eņģeli debesīs? Ja tas tiek pieļauts, tad Pāvils var nosodīt ne tikai Pēteri, bet arī nolādēt [pasludināt anatēmu] eņģeļus [Gal. 1:8 un 2:4]. Tad arī pāvesti un koncili daudz vairāk piesargātos un runātu ar daudz lielāku bijību un respektu par garīgās kalpošanas amatu, par priesterību un citiem kalpošanas ar Dieva vārdu uzdevumiem – tādiem kā mācīšanu, kristīšanu, Svētā Vakarēdiena pārvaldišanu, grēku piedošanu, lūgšanu un spriešanu par mācību u. c. Tad viņiem vajadzētu baidīties no savu klausītāju sprieduma, tad pāvestu diktāts nekad nebūtu pieļauts, ja baznīcā būtu valdījušas spriešanas tiesības un prasība spriest par mācību. Tāpēc, atņemdami draudzei šo kalpošanas amata uzdevumu un piesavinādami to sev, viņi bija rīkojušies ļoti tālredzīgi.

65. Taču viņi ir dabūjuši gatavu kaut ko tādu un tagad vēl turas, kamēr Dieva dusmu mērs būs pilns, kā saka Daniels (sal. Dan. 11:36). Bet „netaisnais parādīsies atklāti un Kungs Jēzus iznīcinās viņu ar Savas mutes elpu un izdeldēs viņu, kad pats atnāks godībā,” – šo pretinieku, „kas sacelās pret visu, kas saucas Dievs vai svētums un pat ieņem vietu Dieva templī, pats sevi celdams par Dievu” (2. Tes. 2:8 un 2:4). Ar šiem vārdiem labi sader Kristus teiciens no Jāņa 10:5: „Svešam [ganam Manas avis] nesekos, bet bēgs no tā, jo viņas nepazīst svešinieku balsi.” Vai Mateja 7:15: „Sargaities no viltus praviešiem, kas pie jums nāk avju drēbēs, bet no iekšpuses tie ir plēsīgi vilki.” Tāpat Mateja 16:6: „Pielūkojiet un sargaities no farizeju un saduķeju rauga”; Mateja 23:2–3: „Uz Mozus krēsla ir nosēdušies rakstu mācītāji un farizeji. Visu, ko tie jums saka, to darait un turiet; bet pēc viņu darbiem nedarait. Jo tie gan māca, bet paši to nedara.” Ar

šiem vai citiem Evaņģēlija un visu Svēto Rakstu vārdiem kopumā mēs tiekam brīdināti un pamācīti neticēt viltus mācītājiem. Ar to Kristus mums nemāca neko citu kā vienīgi, ka katram ir jāatbild un jāprot spriest par savu pestīšanu un mūžīgo dzīvošanu, lai viņš zinātu un būtu drošs, kam viņš tic un kam viņam jāseko savā ticībā. Tāpēc katram ir pilnvaras brīvi spriest par to mācību, ko sludina tie, kuri ir uzņēmušies būt par viņa mācītājiem, jo katram ir jāļaujas, lai vienīgi Dievs ir Tas, kas viņu garīgi māca (sal. Jņ. 6:45). Jo tevi nenolādēs un arī neatpestīs mācība, ko māca kāds cits, – vai tā būtu maldīga vai arī patiesa. Bet tikai un vienīgi ticība. Lai katrs māca un sludina, ko vien grib, bet tev ir jārauga, kam tu tici, jo no tā ir atkarīgs viss tavs augstākais guvums vai arī – posts.

66. Taču Pāvils savā 1. vēstulē korintiešiem 14:30 šo vīru ir saistījis tieši viņa citadelē ar ļoti neatspēkojamiem vārdiem un atņēmis viņam visus viņa ieročus (sal. Lk. 11:22): „Bet, ja kādam citam, kas tur sēd, nāk atklāsme, tad pirmais lai cieš klusu.” Un turpat tālāk, 32. pantā: „Praviešu gari praviešiem klausu.” Un 31. pantā viņš ir uzsvēris vēlreiz: „Jo jūs pēc kārtas varat visi pravietot, lai visiem būtu pamācība un pamudinājums.” Ko tad šeit vairs izšķir pāvesta un viņa ļaužu dzēruma murmināšana, kaut arī tā stiepjās daudzu gadsimtu garumā: „Mēs visā nopietnībā norīkojam: Romas baznīca ir pavēlniece pār citām baznīcām un tā sprauž likumus, kā visiem būs ticēt.” Lai notiek, lai Romas baznīca ir tur, kur tā grib sevi redzēt, un māca, ko grib, un lai tā uzskata sevi par pavēlnieci. Tomēr tai ir pavēlēts apklust, ja kādam, kas sēž līdzās, nāk atklāsme. Jo tā nav vienīgā, kurai ir tiesības pravietot resp. mācīt un sludināt Dieva vārdu, bet mēs visi to varam, tikai ne visi reizē, bet kārtīgi – viens pēc otra. Lūk, tā saka Pāvils, kas savā brīdī arī apsauca un pamācīja Pēteri, kad viņš rīkojās negodīgi, ārēji izlikdamies par kaut ko citu, nekā viņš uzskatīja pats (Gal. 2:14). Cik daudz vairāk mēs varam uzdrošināties ar mierīgu sirdsapziņu spriest tiesu un izvirzīt argumentus pret Romas baznīcu, kas nav nekas cits kā krāpniece, un nekas cits kā krāpšana tai nav pamatā? Mums arī nav jāpieļauj, ka šī baznīca grib tiesāt un spriest par mums, ar to apdraudējama mūsu pestīšanu, lai, viņu spriedumus pieļaudami, mēs nenoliegtu Kristu.

67. Raugāt, cik pievilcīgi viņi izliekas, it kā būtu gudrības nesēji, šie masku valkātāji, tā nonākot pretrunā paši ar sevi. Jo viņi pretojas Dievam un visiem, kas Viņam pieder. Mēs ticam, ka viņi arī tic, – mēs vismaz redzam, ka viņi kaut kādā veidā piesaka sevi par visu kristiešu vadītājiem un ganiem. Man šķiet, ka viņiem vajadzētu tādēļ arī piekrist, ka kristietis ir tas, kam ir Svētais Gars un šis Gars arī viņu māca, kā Kristus to saka Jāņa 14:26: „Bet Aizstāvis, Svētais Gars, ko Tēvs sūtīs Manā vārdā, Tas jums visu mācīs un atgādinās jums visu, ko Es jums esmu sacījis.” Tāpat [apustulis] Jānis savā pirmajā vēstulē, 1. Jņ. 2:27, vēsta: „Arī jūs svaidījumu saņēmt no Viņa, un tas paliek jūsos, un jums nevajag, ka kāds jūs mācītu; bet.. Viņa svaidījums māca jums visas lietas..” Es gribu pateikt īsi: ar to kristietis tādā mērā ir pārliecināts, kam viņam ir jātic un kam ne, ka viņš būtu gatavs par to iet arī nāvē. Tad nu pasakiet, kas tie ir par bezkauņām – šie pāvestieši, ka viņi iedomājas esam pārāki par citiem un saka: lajiem ir jātic mums un nevis sev pašiem. Tāda runa nenožīmē neko citu kā apgalvot: „Mēs pieļaujam, ka kristiešiem ir Svētais Gars un ka tādēļ viņi paši droši zina, kam viņiem ir jātic un kam ne. Bet tāpēc, ka Svētais Gars ir zemāks par mums un mēs esam daudz gudrāki par Svēto Garu, Viņam ir jāpakļaujas mums un jāklausu mūs.”

68. Tādējādi viņi paši sevi ir iecēluš par noteicējiem un meistariem, lai varētu mācīt vai sprediķot, ko viņi grib, jo nav neviena, kas viņiem drīkstētu iebilst. Tieši tāpēc, ka viņi dabūja gatavu šo, viss pārējais viņiem nāca viegli – kļūt par visu lietu pārvaldniekiem un piesavināties visu, kas patiesībā pieder Dievam un visiem Viņa ļaudīm, līdz ar to ieņemot dievu lomu pār mums visiem. Tomēr Rakstos ir teikts kas cits: „Jo viens ir jūsu mācītājs, Kristus, bet jūs visi esat brāļi.” Tāpēc mēs, kristieši, esam vienlīdzīgi un mums visiem ir vienādas tiesības. Tāpēc arī mums nenāktos paciest, ka starp tiem, kas tiek saukti par brāļiem un

visi ir vienas kopības [sadraudzības] locekļi, kādi sevi stāda augstāk par citiem, saņem vairāk mantojuma daļu un lielākas tiesības nekā citi – un it īpaši jau garīgajās lietās, par kurām mēs tagad runājam. Tā nu mums ne tikai ir tiesības šo garīgā amata uzdevumu vērtēt un izteikt spriedumus par mācību, bet gan ir tiesības veikt arī visus iepriekš jau iztirzātos uzdevumus. Un mums ir ne tikai tiesības pretendēt [uz visiem šiem amata uzdevumiem], bet gan – tas mums arī ir jādara. Ja mēs to nedarām, tad mēs noliedzam Kristu kā mūsu brāli. Jo mēs te nerunājam par to, kas būtu iespējams vai pieļaujams, bet gan mēs runājam par to, kas ir pavēlēts un kas noteikti jāpilda. Tātad pavisam droši ir jānosoda [jānolād] ikviens, kas atzīst pāvesta tirāniju un tās tiesības. Un otrādi: tas, kas noraida šo tirāniju un kristīgās dievbijības garā atraujas no tās, ir Dieva svētīts.

69. Tā mēs esam sprieduši par visu kristiešu kopīgajām tiesībām un varu. Tā nu visiem kristiešiem vienādā mērā pieder šīs lietas, par kurām līdz šim esam sprieduši, – šo apgalvojumu esam pārstāvējuši un arī pierādījuši: neviens pats nevar uz savu roku uzkundzēties pār citiem un piesavināties to, kas pieder mums visiem. Tikai tad kāds var uzdrošināties pārņemt [garīgās kalpošanas amata] tiesības un arī īstenot tās, ja neviens nepretendē uz šīm pašām tiesībām. Taču šeit tad ir nepieciešams likt lietā draudzes lēmējtiesības (*Geimeinschaft Recht*), ka tiek izvēlēti un arī iecelti viens vai vairāki – kā nu draudzei labpatīk par to lemt, lai tie tad visu vietā un visu vārdā publiski stātos šajā garīgās kalpošanas amatā, uz ko ir tiesības visiem draudzes locekļiem. Tas novērš briesmas, ka Dieva ļaužu vidū sākas neciešamas jukas un baznīca pārtop par Bābeli, kaut gan tajā visām lietām būtu jānotiek „pieklājīgi un kārtīgi” (1. Kor. 14:40). Šeit jāizšķir divējādas situācijas: pirmā ir – viens pēc visas draudzes aicinājuma un iecelšanas pārvalda visiem dotās tiesības. Un otrā – kurā kāds izmanto šīs tiesības ārkārtas gadījumā. Draudzē šīs tiesības ir brīvi pieejamas visiem, bet tieši tāpēc nevienam nevajadzētu tās likt lietā, kamēr draudze nav izteikusi savu gribu – viņu izvēlējusies, aicinājusi un iecēlusi. Bet ārkārtas gadījumā šīs tiesības lai izmanto katrs, kas to vēlas.

70. Bet tagad ļaujiet, ka vēršos pie pāvesta garīdzniekiem ar lūgumu, lai viņi uzrāda, ka viņu priesterībai – garīgās kalpošanas amatam – ir arī citādāki uzdevumi kā tie, kurus iepriekš apskatījām. Ja tā uzdevumi ir citādāki, tad viņu priesterība vairs nebūs kristīga priesterība. Bet, ja tie ir tie paši, kurus mēs iepriekš uzskaitījām, tad viņu priesterība nevar būt kāda īpaša priesterība. Tā nu mēs spriežam (neatkarīgi no tā, kur viņi tver pēc attaisnojumiem), ka vai nu viņu priesterība nav citādāka, kāda tā pieder visiem kristiešiem kopīgi; vai nu, ja tomēr viņiem ir citādāka un īpaša priesterība, tā neizbēgami ir Sātana priesterība. Jo Kristus Mateja 7:20 mūs ir mācījis, ka visi koki ir jāatpazīst pēc to augļiem. Mēs esam redzējuši, kādi ir mūsu kopīgās priesterības augļi. Lai viņi mums parāda citādākus augļus nekā šie mūsējie vai arī atzīst, ka viņi nav priesteri. Jo tas, ka šie augļi tiek lietoti privāti vai publiski, nepierāda citu priesterību, bet gan tikai tās pašas priesterības citādāku lietošanu. Ja viņi savas atšķirīgās [speciālās, īpašās] priesterības pierādīšanai rādīs tikai savas tonzūrā apcirptās galvas, garākus svārkus un eļļas svaidījumu, tad ļausim lai tik viņi turpina tādā garā – dižoties ar ārišķīgām un nekam nederīgām lietām. Mēs jau zinām, ka arī cūku vai koka blūķi nav grūti apcirpt, svaidīt ar eļļu un ietērt garos svārkos.

71. Mēs stingri pastāvam uz to, ka nav cita Dieva vārda kā tikai tas, ko ir pavēlēts sludināt visiem kristiešiem; nav citas Kristības kā tikai tā, ar ko ir tiesības kristīt visiem kristiešiem; nav cita piemiņas mielasta kā Tā Kunga Vakarēdiens, ko katrs kristietis drīkst svinēt un ko Kristus pats ir iestādījis, lai mēs to varētu svinēt; nav arī tāda grēka, ko katrs kristietis nedrīkstētu siet vai atraisīt [tas ir, lietot atslēgu varu]; tāpat nav cita upura kā vienīgi katra kristīga cilvēka miesa; visi kristieši var lūgt Dievu, un visi kristieši var spriest par mācību. Tie ir visi garīgās kalpošanas ķēnišķie uzdevumi, un tos visus var veikt visi kristieši. Tāpēc, lai pāvestieši mums parāda citus (īpašus) priesteru uzdevumus, ko viņi veic, vai arī lai atsakās no savas

privileģētās priesterības. Mūs neuztrauc, ka viņi rāda mums savas priesteru regālijas – svaidāmo eļļu un tonzūras griezumus, kā arī savus amata tērpus vai atsaucas uz cilvēku tradīcijām un paražām, kas ir radušās no izteiktas mānticības, – ja arī ne viņi, bet eņģelis no debesīm par to vēstītu, tas neko nemaina. Vēl mazāku iespaidu atstāj tas, ka tā ir sena tradīcija, – tas nav nekas vairāk kā kolektīva halucinācija, kurai ir bijuši pakļauti daudzi cilvēki, un tieši tāpēc tā ir ieguvusi tādu lielu atzinību.

72. Es domāju, ka no visa iepriekš teiktā ir kļuvis skaidrs, ka tiem, kas stāv tautas priekšā, izdalot sakramentus un kalpojot ar Dieva vārdu, nevajadzētu saukties un arī nav jāsaucas par priesteriem. Iemels, kāpēc viņi tomēr tiek saukti par priesteriem, ir jāmeklē vai nu pagāniskos rituālos, vai jūdu tautas bauslībā. Tas, ka baznīca ir to pārņēmusi, ir nesis tai lielu zaudējumu. Bet, raugoties Rakstos Evaņģēlija kontekstā, viņiem gan labāk vajadzētu saukties par kalpotājiem, diakoniem, bīskapiem, namturiem, kuri bieži arī viņu vecuma dēļ tika saukti par prezbitēriem, t. i., par vecajiem. Jo Pāvils 1. vēstulē korintiešiem saka: „Tā lai ikviens uz mums skatās kā uz Kristus kalpiem un Dieva noslēpumu namturiem.” Pāvils ne reizi nesaka, ka viņi ir jāsauc par priesteriem, kaut gan viņš labi zināja vārdu „priesteris” un to, ka tas būtu kopīgs apzīmējums visiem tiem nosaukumiem, kurus viņš piemin. No turienes ir radies Pāvila lietotais vispārīgais apzīmējums *dispensatio* vai grieķiski οικονομία, vācu *Haushalten* jeb namturība; no turienes arī latīņu valodā ir cēlies vārds *ministerium* vai *minister*, kas nozīmē kalpošanu vai amatu – kalpotāju kādā amatā. Pāvils sevi sauc arī par *servum*, t. i., par kalpu. Vairākas reizes viņš atkārtoti arī šo vārdkopu *servio in Evangelio*, kas nozīmē ‘es kalpoju ar Evaņģēliju’. Tā viņš saka vispirms tādēļ, ka viņš nekādā ziņā negribēja iedibināt kādu kārtu vai ordeni, vai īpašas tiesības, vai kādu goda nosaukumu, kā to daudzi no mums gan gribētu, bet gan izcelt amatu un kalpošanas darbu tajā, turpretī visas priesterības tiesības un godu atstāt draudzei.

73. Ja mēs uzlūkojam viņus [garīgā amata veicējus] tikai kā kalpotājus, tad arī pazūd tā sauktais „neizdzēšamais statuss” un mūžīgi paturamā priesteru kārtas godība un ka neviens nevar pārtraukt būt priesteris. Tās ir klaji izdomātas lietas! Kalpotāju ir iespējams atcelt no viņa amata, ja viņš tajā neparāda uzticību. Savukārt viņu var tik ilgi paturēt amatā, kamēr viņš to pelna un ir noderīgs draudzei, – tāpat kā tas būtu ikviens amata veicējs pasaulīgās lietās, kam ir uzticēts kāds pienākums starp vienlīdzīgiem biedriem. Tieši tā – uzticību zaudējis kalpotājs garīgajās lietās ir daudzkārt vairāk pelnījis atlaišanu nekā pasaulīgajās, jo tāds var nodarīt zaudējumu tikai laicīgās dzīves lietās šajā pasaulē, turpretī nederīgs kalpotājs garīgajās lietās izšķērdē un samaitā arī mūžīgās mantas. Tāpēc visiem brāļiem un māsām draudzē, kad viņu priekšā ir nelietīgs garīgā amata veicējs, ir pienākums viņu izslēgt no draudzes, kas nozīmē ekskomunikāciju, un ievēlēt viņa vietā kādu citu.

74. Ar šiem Rakstos balstītajiem argumentiem, kas mums dod iespēju ieķerties Dieva vārdos un ticēt tiem, tagad ir dots padoms Bohēmijai. Tā bija nonākusi līdz tik nožēlojamam stāvoklim, ka bija spiesta ubagot sev apcirptos priesterus un tad arī paciest tos, turklāt visnecienīgākos šīs kārtas pārstāvjus. Taču tagad – mūsu izklāstā mēs esam skaidri kā diena un drošāk par drošu atklājuši, no kurienes lai ņem Dieva vārda kalpus. Proti, tie ir jāizrauga un jāievēl tieši no Kristus pulciņa, no draudzes. Jo vairāk nekā skaidri tika parādīts, ka katram kristietim ir tiesības ieņemt kalpošanas amatu ar Dieva vārdu un ka katram arī ticis pavēlēts stāties šajā amatā, ja viņš redz, ka nav neviena piemērotāka par viņu; vai arī, ja viņš redz, ka tie, kas šobrīd ieņem šo amatu, māca nepareizi, kā Pāvils uz to norāda 1. vēstulē korintiešiem 14:28 u. trpm. , lai Dieva spēks varētu tikt pasludināts caur mums visiem. Kā tad lai visai draudzei nebūtu tiesības izraudzīties šāda amata veicēju un ievēlēt tajā kādu vai vairākus, ar ko draudze viņiem deleģē savas tiesības. Šie izvēlētie ir tie, kas ar draudzes piekrišanu vēlāk arī šo amatu var nodot citiem.

75. Arī Pāvils to apstiprina 2. vēstulē Timotejam 2:2: „Un, ko tu esi dzirdējis no manis, daudziem lieciniekiem klāt esot, to cel priekšā uzticīgiem cilvēkiem, kas būs noderīgi mācīt atkal citus.” No tā ir saprotams, ka Pāvils te nepieļauj neko tādu, ko ar ievēšanu šajā amatā saprot šodien, – visas šīs ārējās lietas – tonzūras izcirpšanu, svaidīšanu ar eļļu utt. Viņš nepiemin arī īpašu ordināciju, bet tikai vienu viņš sagaida no garīgā amata veicējiem: ka viņi centīgi māca citus. Līdz ar to Pāvils tiešā veidā grib, lai tādiem tiktu uzticēts kalpošanas amats ar Dieva vārdu. Ja kādam tiek piešķirts šis amats, tad līdz ar to viņam pienākas visi tā uzdevumi, kas tiek pildīti saistībā ar šo amatu. Proti, tiesības kristīt, iestādīt Svēto Vakarēdienu, saistīt grēkos vai piedot grēkus, lūgt un tiesāt, un spriest par atbilstību Dieva vārdam. Jo Evaņģēlija sludināšanas uzdevums ir augstākais visu citu garīgā amata uzdevumu starpā – tas ir īstais apustuliskais amats, kas liek pamatu visiem citiem uzdevumiem šī amata ietvaros. Jo arī Kristus Savā kalpošanā pārsvarā sludināja Evaņģēliju. Viņš taču bija Tas, kam vajadzēja pildīt visaugstāko uzdevumu, – Viņš sludināja, turpretī kristīšana nebija Viņa uzdevums. Arī Pāvils īpaši uzsvēra, ka viņš nav sūtīts kristīt, ar to norādīdams uz to kā uz pakārtotu amatu, bet gan – sludināt Evaņģēliju, kas ir vissvarīgākais amats (sal. 1. Kor. 1:17).

76. Turēties pie tā mūs spiež gan vajadzība, gan arī iesaka mūsu ticības veselais saprāts. Jo baznīca ir radīta no Dieva vārda, uzturēta un stiprināta tajā, un tas nozīmē, ka tā nevar laist garām Dieva vārdu. Ja tā tomēr kaut kā pamanās apiet Dieva vārdu, tā ir zīme, ka šeit vairs nav baznīcas. Un, ņemot vērā to visu, ka ikviens savā Kristībā tiek dzemdināts garīgajam amatam, kaut arī pāvesta bīskapi negrib atzīt tos par Dieva vārda kalpiem, bet gan tikai tādus, kas slāpē Dieva vārdu un tādējādi grib pazudināt baznīcu, mums ir jāizdara skaidrs secinājums: vai nu mēs pieļaujam baznīcas, kas paliek bez Dieva vārda¹⁸, bojāeju, vai arī mēs sapulcinām visu draudzi, lai no tās izraudzītu vienu vai vairākus, kuri ir spējīgi veikt šo amatu un kurus draudze apstiprina vispārējās vēlēšanās. Tādā ceļā aicinātie un izvēlētie tad arī tiek ar lūgšanām un roku uzlikšanu nodoti kalpošanai garīgajā amatā draudzē un apstiprināti šajā amatā. Viņi arī tad ir jāuzskata par īsteniem bīskapiem un Dieva vārda kalpiem un jāciena kā tādi. Un tad mums arī stipri un bez šaubīšanās ir jātic, ka šie visu ticīgo – to, kas stāv Evaņģēlija atziņā un apliecībā, – kopīgi aicinātie un ievēlētie ir Dieva ievēlēti un iecelti kalpošanai šajā amatā.

77. Pat ja iepriekš minētie argumenti nebūtu pietiekami secinājuma izdarīšanai šajā lietā, tad pilnīgi pietiktu piekandināt un apstiprināt to ar Kristus vārdiem, kas ir pierakstīti Mateja evaņģēlijā, 18. nodaļā: „Ja divi no jums vīrs zemes ir vienā prātā kaut kādas lietas dēļ, ko tie grib lūgt, tad Mans Debesu Tēvs to tiem dos. Jo, kur divi vai trīs ir sapulcējušies Manā vārdā, tur Es esmu viņu vidū” (18.–19. pants). Ja jau reiz divu vai triju vienprātība Kristus vārdā spēj visas lietas un Kristus pats atbalsta to un solās būt viņu vidū, tad mums vēl vairāk vajadzētu paļauties uz to, ka tā ir jānotiek pēc Dieva prāta un ka tas arī tā notiks, ka Viņš pats ir mūsu vidū, kur mēs Viņa vārdā sanākam un lūdzam kopā; un arī tāpat pēc Viņa prāta ir, ka izvēlam visus bīskapus un Dieva vārda kalpus no pašu vidus. Pat pirms šādas ievēlēšanas mēs bijām derīgi šādam amatam, jo ar Kristību mēs esam tam dzimuši un uz to aicināti.

78. Ja mēs gribam tam kādu piemēru no Rakstiem, tad tas ir Apollis, par kuru mēs Apustuļu darbu grāmatā 18:24 u. trpm. uzzinām, ka viņš bez kāda citu aicinājuma un ordinācijas bija ieradies Efezā un tur, lielas gara dedzības un mīlestības vadīts, sludināja tā, ka pat uz jūdiem tas atstāja krietnu iespaidu. Draugs, es tevi lūdzu, pasaki, ar kādām tiesībām un ar kādu pilnvaru viņš ieņēma kalpošanas amatu ar Dieva vārdu? Viņam nebija nekādu citu tiesību un pilnvaru kā vien šīs vispārējās, visiem kristiešiem kopīgi piemītošās, par kurām ir rakstījis Sv. Pāvils 1. vēstulē korintiešiem 14:30: „Bet, ja kādam citam, kas tur sēd, nāk atklāsme, tad pirmais lai cieš klusu.” Apustulis Pēteris savā pirmajā vēstulē, 1. Pēt. 2:9 saka: „Bet jūs

¹⁸Tas ir, bez garīgā amata veicēja (A. D.).

esat izredzēta cilts, ķēnišķīgi priesteri, svēta tauta, Dieva īpašums, *lai jūs paustu Tā varenos darbus.*” Šis pats vīrs vēlāk ir kļuvis par apustuli bez kādas iesvētīšanas jeb ordinācijas procedūras. Viņš jau neieņēma sludināšanas amatu patvaļīgi, bet gan pierādīja, ka viņa darbība nes labumu tieši tiem, kuri jau bija kļuvuši ticīgi. Tā ir jārikojas katram kristietim, kad viņš redz, ka kaut kur klibo Dieva vārda mācība un viņš spēj to skaidri pārstāvēt, – viņam ir jālieto viņa priesteram amats, ja arī draudze viņam to nemaz neprasa. Un kur nu vēl tad, ja viņu uz to aicina kristīgie brāļi un māsas draudzē, kuriem ir tādas pašas tiesības, pat ja tas būtu tikai viens cilvēks no draudzes!

79. Vēl kāds piemērs ir Sv. Stefans un Sv. Filips, kuri tika nozīmēti tikai kalpošanai pie galda. Bet Stefans arī darīja daudzus brīnumus tautā un diskutēja ar jūdiem par teoloģiju sinagogās un Dieva vārda spēkā apgāza viņu viedokli viņu kopsapulces jeb koncila priekšā (Ap. d. 6:8 u. trpm.). Tāpat arī Filips atgriezās daudzus Samarijā, daudz ceļoja pa apkārtni Azdotā un Cēzarejā (Ap. d. 8:12). Mīlais draugs, ar kādām tiesībām? Kādās pilnvarās viņi to darīja? Viņus pilnīgi droši neviens nebija ne lūdzis, ne aicinājis, bet viņi paši to uzņēmās un darīja to tajās vispārējās pilnvarās un ar tām vispārējām tiesībām, kādas ir visiem kristiešiem. Viņi to darīja, jo sastapās savās gaitās ar tādu vajadzību, redzēdami tautas neizglītību un saprazdami, ka cilvēkiem ir liegts Dieva vārds un tāpēc ir nepieciešams lietot viņu garīgās kalpošanas amatu. Viņi to būtu darījuši vēl vairāk, ja viņus kāds būtu lūdzis vai aicinājis – kāds atsevišķs cilvēks vai visa draudze!

80. Un Etiopijas galminieks [einuhs] no Apustuļu darbu grāmatas 8:38, kuru Filips pievērsa kristietībai (ja viņš arī vēlāk turējās pie ticības, kas bez šaubām arī tā bija); arī pēc tam tika mācījis Dieva vārdu daudziem citiem, jo viņš no Rakstiem bija saņēmis pavēli: „Bet jūs esat izredzēta cilts, ķēnišķīgi priesteri, svēta tauta, Dieva īpašums, *lai jūs paustu Tā varenos darbus,* kas jūs ir aicinājis no tumsas Savā brīnišķīgajā gaismā.” Un, ja viņš pasludināja Dieva vārdu, tad no tā tika celta ticība daudziem, kā ir rakstīts: „Tāpat tas ir ar Manu vārdu, kas iziet no Manas mutes. Tas neatgriezīsies pie Manis tukšā, bet tam jāizdara tas, ko Es vēlos, un jāizpilda savs uzdevums, kādēļ Es to sūtīju.” No šīs ticības bija jārodas baznīcai; šī baznīca, saņemdamā Dieva vārdā dotos apsolījumus, arī īstenoja visus tai novēlētos garīgās kalpošanas amata uzdevumus: kristīt, sludināt un pārējos, kurus jau tikko apspriedām. Un visas šīs lietas ir notikušas caur vienu šo galminieku, nebalstoties uz kādām citām tiesībām kā vien uz Kristības un ticības tiesībām, ņemot vērā to, ka nebija neviena cita garīgā amata veicēja, kas būtu varējis to visu padarīt.

81. Tāpēc vienīgais, uz ko atliek cerēt, mīlie draugi, – ka jūs apvilksiet stingru un noturīgu ticību. Jo cits nekas šeit nav vajadzīgs kā vien dedzīga un nobriedusi ticība, lai jūsu zemei – Bohēmijai klātos labi. Mēs rakstām šīs lietas tikai tiem, kas tic; un tās arī spēs saprast tikai tie, kas tic. Neticīgajiem tās paliek pilnīgi svešas. Viņiem arī ir pilnīgi vienalga, vai viņiem ir bīskapi vai nav, jo viņi nav nedz kristieši, nedz kopā draudze (baznīca), un tāpēc viņus neietekmē tik acīmredzami un pārlicinoši Rakstos smelti pamatojumi un atmaskojumi. Bet viņi labprāt gan ļauj ietekmēties no šīm tik virspusējām maskām priesteru izskatā, jo tiem ir tonzūras, eļļas svaidīšana un atbilstoši tērpi, tomēr nekas, kas būtu pamatots Rakstos, bet gan tikai senās paražās un pieradumos, kuri daudziem patīk un ir pa prātam. Turpretī patiesam kristietim ir jāatbrīvojas no visām šīm lietām un jāpatur tikai Dieva vārds un tā dāvātais spēks; viņam arī nevajadzētu ne brīdi šaubīties, ka viņš var rīkoties tā, kā Dieva vārds saka, un saņemt visu, ko Dieva vārds viņam apsola un ko viņš arī zina.

82. Viņi gan saka: o, tas ir kas jauns. Līdz šim neviens vēl nav uzdrīkstējies kaut ko tamlīdzīgu – izvēlēties un arī iecelt bīskapus. Uz to es atbildu: tā ir ļoti sena un ar pašu apustuļu kalpošanu apliecināta kārtība,

ko tālāk pēctecībā ir pārņēmuši viņu mācekļi.¹⁹ Šo seno kārtību pāvestieši ar savu sērgai līdzīgo mācību ir pilnīgi nolieguši un izdeldējuši. Tāpēc mums nākas nopulēties ne pa jokam, lai izskaustu šo pāvestiešu jaunievieto sērgu un atjaunotu seno dienu kārtību, kas apsola pestīšanu un mūžīgu svētlaimi. Tā nu mums nevajadzētu ļaut sevi mulsināt: pat ja tā tik tiešām būtu jauna lieta – arī tad tā būtu jāņem vērā tādēļ, ka Dieva vārds šeit mums liecina tik skaidri un nepārprotami un arī dvēseļu ilgas pēc pestīšanas spiež mūs ņemt vērā, – mums ir jāļauj valdīt tikai tam – Dieva vārda spēkam un godībai. Lai kāds man tagad pasaka, vai tas patiešām būtu kas jauns, ko rosina ticība? Vai tas nebija kaut kas jauns, kad Ābrahāms upurēja savu dēlu? Vai tas nebija kaut kas jauns un neredzēts, kad Israēls šķērsoja Sarkano jūru? Vai tad arī man tas nebūs kaut kas pilnīgi jauns, kad es caur nāvi ieiešu mūžīgajā dzīvībā? Visās šajās lietās būtisks ir Dieva vārds un nevis tas, kas šeit parādās kā jauns, līdz šim vēl nepiedzīvots. Ja mēs pieķertos tikai pie šī jaunā un apstātos pie tā, tad mēs nebūtu spējīgi ticēt nekam, ko vēsta Dieva vārds.

83. Tāpēc es jums saku, miļie brāļi un māsas, ticiet tikai un vienīgi Dieva vārdam – tad jūs nesatraukšities, ka tas jūsu pieredzē ir kaut kas jauns. Un pieņemiet to paši kā savu pieredzi. Ja jau reiz šis jaunais ir par šķērsli, tad kāpēc tas nebija par šķērsli toreiz, kad jūs, bohēmieši, vieni paši nostājāties pretī pāvestam un pieņēmt pilnīgi visu Jana Husa dēļ? Vai tad tā toreiz arī nebija jauna lieta, ko neviens līdz šim nebija darījis? Visa pasaule līdz pat šai dienai vērsas pret to. Un jūs gājāt pret straumi toreiz, kad jums vēl nebija atklāti tādi skaidri un Rakstos balstīti argumenti, kādus jūs tagad saņemat. Ja jūs toreiz bijāt tik braši, lai iestātos par savām tiesībām un tās apliecinātu un aizstāvētu, jo tās bija atceltas un notušētas, bet cilvēku garīgais stāvoklis vēl nebija tik traģisks, tad kāpēc jūs vairāties cīnīties par savām tiesībām tagad, lai apliecinātu to pašu, jo tas aizvien vēl ir aktuāli. Jo jūs tagad esat bruņoti ar vairogiem un ieročiem no Dāvida cietokšņa, t. i., ar Dieva vārdu, nesalīdzināmi spēcīgāk. Jums ir jāstāpjas ar tik pamatīgu spiedienu uz dvēselēm, no vienas puses, bet arī ar svešas varas jūgu, no otras, ka šī lielā brīvība jūs tagad burtiski aicina un mudina beidzot sasniegt nolikto mērķi. Ar laiku visas šīs lietas – pat ja tajās būtu kaut kas jauns vai nepierasts – nostātos savā vietā un tiktu saprastas un pieņemtas. Tas būtu daudz vieglāk, nekā tas bija tad, kad jums bija jātiek galā ar tām sekām, ko izraisīja jūsu atkrišana no pāvesta tirānijas. Viss ir apstājies tikai pie tā, ka jūs neuzdrošināties tajā ielaisties pašā vārdā uz savu Kungu Jēzu Kristu. Ja jūs to darītu, tad jūsu Kungs arī stātos jums līdzās.

84. Tāpēc tagad rīkojieties šādi: vispirms vērsieties pie Dieva ar savām lūgšanām – gan publiski dievkalpojuma, gan katrs pats individuāli. Jo tā ir ļoti būtiska lieta un mani aizkustina ne tik daudz tās jaunums, kā tās lielais mērogs. Tāpēc es negribēju, lai jūs uzsāktu kaut ko uz savu galvu, bet gan ķertot pie šīs lietas Dieva bijībā un drebēšanā, un ar pazemību. Atzīstiet un aplieciniet, ka šo postu un gūstu esat pelnījuši paši savu grēku dēļ. To dariet Dieva žēlastības troņa priekšā, kas ir Jēzus Kristus, mūsu dvēseļu bīskaps. Lūdziet un ilgojieties pēc tā, ka Viņš sūta Savu Garu jūsu sirdīs, lai Tas ar jums darbojas un lai dod jums gribu un izdošanos pēc Sava labā prāta (sal. Fil. 2:13). Jo katrā lietā, lai tā labi iesāktos un laimīgi pastāvētu arī turpmāk, ir nepieciešams, lai tajā līdzdarbojas Dievs, ko arī Pēteris mums apliecina savā pirmajā vēstulē, 1. Pēt. 4:11: „Ja kāds runā, tad kā Dieva vārdus, ja kāds kalpo, tad kā ar to spēku, kuru Dievs piešķir, ka visās lietās Dievs tiktu pagodināts caur Jēzu Kristu; Viņam pieder gods un vara mūžu mūžos.”

¹⁹ Luters šeit teicami atklāj tā sauktās apustuliskās pēctecības (sukcesijas) patieso jēgu: mācītāju un bīskapu iecelšanas kārtību, kāda tā ir bijusi kopš pašiem baznīcas pirmsākumiem, kad draudze ir izraudzījusi no sava vidus savus kalpotājus un bīskapus. Luters šeit pierāda, ka šī kārtība ir cieši saistīta ar Rakstos atklāto mācību par vispārējo priesterību. Romas baznīcas izpratni par tā saukto vēsturisko *apustulisko sukcesiju* baznīcā Luters šeit dēvē par „jaunievieto sērgu”, tās dēļ baznīcā ir radušies daudz pārpratumu un turpina pastāvēt pat līdz šai dienai (A. D.).

85. Bet, kad jūs esat lūguši, jums nevajadzētu šaubīties, ka tas, kuru jūs pielūdzāt, ir uzticīgs un darīs, kā Viņš pats ir sacījis, – dos jums, ko jūs kārojat, atdarīs durvis jums, kuri klauvējat, un ļaus Viņu atrast tiem, kas Viņu meklē (sal. Mt. 7:7, Jeremijas 29:23, 14). Līdz ar to jūs varēsīt būt droši par savu lietu, ka jūs neesat tie, kas to trenc uz priekšu, bet gan drīzāk – ka jūs paši tiekat dzīti šajā lietā. Tad sanāciet brīvprātīgi kopā, cik jūsu ir, kuru sirdīm Dievs ir pieskāries, kuri esat vienā prātā un saprašanā, un tad turpiniet Tā Kunga vārdā: izraugiet, kuru jūs vēlaties vai arī vairākus, ja vēlaties, un kurus jūs atzīstat par cienīgiem un piemērotiem; pēc tam lai vecākie no jūsu vidus uzliek viņiem rokas un nododiet viņus tautas, baznīcas vai draudzes rīcībā; ar to ir pietiekami, lai viņi būtu jūsu bīskapi un gani. Āmen. Bet aprakstu, kādiem ir jābūt tiem, kurus jūs gribat ievēlēt, jūs izsmēloši varat lasīt un mācīties no Pāvila vēstulēm, Tit. 1:5 u. trpm. un 1. Tim. 3:2.

86. Es uzskatu, ka nav nepieciešams tūdaļ pat ieviest šo bīskapu un kalpotāju ievēlēšanas formu Bohēmijas vispārējā landtāgā. Katrai pilsētai vajadzētu noturēt šīs vēlēšanas – un tad vienas piemērs drīz vien tiktu pārņemts no citiem. Taču landtāgā var spriest par to, vai šī forma ir pieņemama visai zemei vai ne. Vai arī viena daļa to var pieņemt, bet citi – atlikt tās pieņemšanu uz kādu citu laiku vai arī to pilnīgi noraidīt. Jo nevienu nevajadzētu spiest uz ticību, bet gan dot brīvību un godu Svētajam Garam, lai Viņš darbojas, kur un kā Viņam tīk. Nevajadzētu arī lolot cerības, ka šis veids patiks visiem un turklāt drīzumā. Jums arī nav jāsatraucas par to, ka jūs šajā lietā uzreiz nebūsit vienprātīgi. Gluži otrādi, tam vajadzētu vēl vairāk jūs iesaistīt un iedrošināt šajā lietā, ja ir daudz tādu, kas tai nepiekrīt. Iesākumā pilnīgi pietiek, ka ir tikai daži, lai uzsāktu šo bīskapu un ganu ievēlēšanas praksi. Pēc tam, kad šī prakse tiks iedibināta pie viņiem, šī parauga iedvesmoti, pievienosies arī pārējie. Ja tomēr ar Dieva līdzdarbību tiešām šī lieta iekustētos un vairākās pilsētās šādi tiktu iecelti to bīskapi, tad šie bīskapi, ja viņiem izdodas par to vienoties, varētu ievēlēt no sava vidus vienu vai vairākus, kas būtu viņu priekšnieki. Šiem priekšniekiem tad vajadzētu kalpot viņiem – apmeklēt viņus un draudzes – tāpat kā Pēteris ceļoja un ieradās draudzēs, kā par to lasām Apustuļu darbu grāmatā (8:14 u. trpm. un 9:32). Tad Bohēmija varētu atgriezties pie savas īstās evaņģēliskās arhibīskapijas, kuras bagātība būtu nevis lieli ienākumi vai politiskā ietekme, vai lieli zemes īpašumi, bet gan daudzi garīgās kalpošanas amati un draudžu apmeklējumi.

87. Bet, ja jūs aizvien būtu vēl tik vāji un nespētu priesterus iecelt pēc šīs brīvās un apustuliskās kārtības, tad mēs varētu kādu brīdi vēl paciest jūsu vājumu un pieļaut, ka jūs drīkstat pieņemt arī pāvestiešu ordinētos – tādus kā jūsu Galls. Izmantojiet labāk tādus nekā pašu pāvestiešu bīskapus, lai aicinātu, izvēlētu un ieceltu tos, kurus jūs esat atzinuši par derīgiem šajā amatā un kurus jūs varat paciest savā vidū saskaņā ar visu iepriekš teikto un ar Pāvila mācību. Jo Svētais Pāvils uzskatīja par bīskapu tādu, kam ir uzticēta Dieva vārda sludināšana. Tāds ir arī jūsu bīskaps Galls, kaut arī viņš nenēsā bīskapa mitru un zizli un arī nav aizrāvis ar bīskapu pārmērībām. Bīskapu dižošanās nav nekas cits kā pūļa cilvēku pārsteigšana, lai viņi atplestām mutēm apbrīnotu bīskapu spožumu. Mēs gribam ļaut, lai jūs pieaugat ticības spēkā un varat saprast Dieva vārda varu. Patiešām, šobrīd mēs jums nevaram dot nevienu citu padomu. Jo šobrīd ir iespējams, ka jūs pieņemat pāvesta ordinētos kalpotājus, jo to jūs darīsiet bez grēka un nevis neticībā, un tieši tāpēc jūsu dvēselēm nepastāv nekādas lielas pazudināšanas briesmas.

88. Ja jums tomēr uzmāktos šaubas un dzītu jūs bailēs, kas liktu jums domāt, ka jūs nemaz neesat baznīca vai Dieva tauta, tad es uz to jums atbildu: baznīcu nevar atšķirt pēc ārējiem rādītājiem un paražām. To var atšķirt un pazīt tikai pēc Dieva vārda, kā ir teikts Pirmajā vēstulē korintiešiem 14:24–25: „Bet, ja visi pravieto²⁰ un [draudzes dievkalpojumā] ienāk iekšā neticīgs vai svešinieks, visi viņu ved pie atzīšanas, visi

²⁰Jaunās Derības kontekstā *pravietot* nozīmēja sludināt Dieva vārdu ar izpratni par kristīgo mācību un pārliecinoši (A. D.).

spriež pār viņu. Un viņa apslēptās sirds domas nāk zināmas, un tā viņš kritīs uz sava vaiga un apliecinās, ka tiešām Dievs ir jūsu vidū.” Bet par jums taču var droši teikt, ka daudzi pārvalda Dieva vārdu un ka daudziem ir Kristus atziņa. Bet ar Dieva vārdu ir tā: kur tas ir un kur ir Kristus atziņa, tas nav pa tukšo. Un nav nozīmes tam, cik vāji jūs pagaidām esat ārīšķīgo tikumu kopšanā. Kaut arī baznīca ir grēku nomākta un vājināta, tā tomēr nav nekristīga, bet kristīga baznīca Dieva vārdos. Tā gan arvien vēl grēko, bet tā apliecina un atzīst Dieva vārdu un nenoraida to. Tāpēc arī nevajadzētu atgrūst tos, kuri slavē un apliecina Dieva vārdus, kaut arī viņiem nespīd un nelaistās brīnumains svētums, ja vien viņi nedzīvo atklātos grēkos apcietinātu dzīvi. Tāpēc jums nevajadzētu šaubīties, vai esat Kristus baznīca, kaut arī jūs būtu tikai daži, kuriem ir Dieva vārda atziņa. Jo visā, ko šajā lietā cenšas paveikt tie – arī iesaistīdami tajā citus –, kuriem vēl nav radusies Dieva vārda atziņa, viņi droši var rēķināties, ka Kristus to jau ir paveicis, ja vien viņi šai lietai tuvosies ar pazemību un ar lūgšanām, kā jau tas tika aprakstīts.

89. Visbeidzot, un par to es pats esmu norūpējies, ka tas varētu būt par lielāko kavēkli visā šajā lietā un varētu pazudināt šī vērtīgā padoma īstenošanu, – tas ir krusts, kas noteikti būs jānes šajā lietā kā visās citās lietās, kuras ir no Dieva. Sātans nekad neguļ un labi saprot, ko mēs esam iecerējuši paveikt un ko ar to panākt. Tāpēc viņš nebūs slinks vai nolaidīgs savā darbā, bet gan ar visādiem trikiem pretosies tam. Viņš ir šīs pasaules valdnieks, un viņam nav apslēptas mūsu domas, tāpat kā mums viņējās. Es runāju par krustu tāpēc, ka šīs pasaules varenie un pagānu firsti nekad nepieļaus tādas lietas un stāsies jums ceļā, kad jūs to būsit nolēmuši, ar visiem savas varas līdzekļiem, un aizliegs to. Tur savu darāmo darīs šīs pasaules dievs, kurš ir valdnieks ne tikai neticīgu cilvēku sirdīs vien. Tāpēc patiešām ir maz ticams, ka jūs varēsiet to īstenot mierā un klusumā, bet gan tas nāks ar lielu troksni un pretošanos. Un jums drīz vien liksies, ka jūsu laiviņai iet pāri bangas un tai jānogrimst jūras dzelmē.

90. Ko es lai šeit citu iesaku kā vienīgi šos Pētera vārdus no Apustuļu darbiem 5:29: „Dievam vairāk jāklausa nekā cilvēkiem.” Vai jūs zināt, ka jūsu rokās ir svēta lieta, kas Dievam tīkama? Un tā tas patiesībā arī ir. Tā nu jums ir droši jāvada sava laiva pretī krastam, par spīti bangām un vētrai, kas jums grib likt apstāties un iedzīt jūs izbailēs. Lai gāž lietus straumēm, tikmēr jūs paturiet prātā tikai, ka tiem, kuri ir apņēmušies un steidz darīt to, kas tīk Dievam, ir apsolīts miers, laime un izdošanās. Kristus sūta pasaulē šo uguni un modina šo šausmīgo behemotu nevis tādēļ, ka būtu bargs, kā to saprata Ijābs, bet gan tāpēc, ka Viņš grib mūs tādējādi skolot un pārmācīt, lai mēs saprastu, ka šī lieta nav mūsu pašu spēkos, jo mūsu spēciņš ir daudz par vāju, bet gan Dieva varā un spēkā. Lai mēs tāpēc nelielītos vai citādi kā nekļūtu augstprātīgi un neatraidītu Dieva žēlastību. Toties pēc Viņa prāta mēs visi nonākam izmisumā un tad ciešam klusu. Bet pēc tam, kā Rakstos tas daudzviet teikts, ļaujām, lai Viņš par mums cīnās mūsu vietā un ar mūsu vājumu gūst uzvaru pār visām varām un spēkiem. Tāpat, mums klusu ciešot, Viņš apturēs visus vējus un bangas, kas satrako jūru, kā stāv rakstīts pravieša Jesajas grāmatā 30:15: „Jo tā saka Dievs Tas Kungs, Israēla Svētais: “Atgriežoties un paliekot klusu, jūs taptu izglābti, mierā un pašāvētibā jūs atrastu spēku.” Un citā vietā savukārt teikts, ka Viņš tam deva uzvaru caur stipru cīnīšanos, lai viņš atzītu, ka Dieva bijāšana ir varenāka par visām lietām (Sal. gudr. 10:12).

91. Tik tiešām, šīs pasaules vareno un firstu pretestībai vajadzētu tikai vēl vairāk iedvesmot jūs turpināt uzsāktu ceļu. Jo tā ir zīme, ka jūsu lieta ir no Dieva, un tas ir stiprinājums: Dievs ir ar jums tajā, ko esat iesākuši, un jums pieder Viņa vārdi ar visiem tajos izteiktajiem apsolījumiem. Ja šie padomi būtu no šīs pasaules, tad tā ne tikai tiem piekristu, bet izrādītu savu mīlestību kā pret savējiem. Bet, tā kā tie nav no šīs pasaules, bet gan – no Dieva, kas tos ar Saviem vārdiem ir ielicis mūsu sirdī, tad pasaule ne tikai tiem nepiekrīt, bet arī tādēļ mūs ienīdīs un vajās, kā teikts Jāņa evaņģēlijā 15:19. Turpat, Jņ. 16:33, Kristus

saka: „Bet turiet drošu prātu, Es pasauli esmu uzvarējis.” Vai arī „Jūs, bērniņi, esat no Dieva un esat viņus uzvarējuši, jo lielāks ir Tas, kas jūsos, nekā tas, kas ir pasaulē” (1. Jņ. 4:4). Pat ja izskatītos, ka no vētras un uzskatu sadursmēm visam vajadzētu brukt un gāzties, ka pat neticīgie sāktu bīties, ka debesis gāzīsies tiem pāri, – mums par to nav ko raizēties, jo mūsu klinti zibens un pērkondārdi pāršķelt nevar. Un tāpēc nebīstieties arī, ja debesis kļūst smagas un sāk spiesties mums virsū; neļaujieties nekādam izbīlim arī, ka vēji pūš un trako un negaisi plosās, bet palieciet ar brīvu un drošu sirdi un gaidiet pilni pašāvēības, kad atkal spīdēs saule.

92. „Un šinī kaujā jums pašiem nebūs jākaujas: esiet tikai klāt, ieņemiet vietas un vērojiet, kā Tas Kungs jūs, Jūda, un tevi, Jeruzaleme, izglābs! Nebīstieties un neesiet apmulsuši, dodieties rītdien viņiem uzbrukumā pretī, jo Tas Kungs būs ar jums!” Tāpēc ķerieties tikai mundri klāt šim uzdevumam, jo Dievs būs ar jums. Tas nav nekas jauns, kad šis pasaules kungs sāk ārdīties un trakot, jo viņam taču grib atņemt viņa valstību. Bet viņam labāk patiktos, ka viņa īpašums ir drošā pārvaldē. Bet, tā kā viņš redz, ka tas nav iespējams, viņš mēģina izspēlēt savu pēdējo trumpi, proti, plosīties un mesties cīņā ar milzīgu sparū. Jo „velns staigā apkārt kā lauva rūkdams un meklē, ko tas varētu aprīt”, ir teikts 1. Pētera vēstulē 5:8. Tā nu Dievs mūs pats brīdina no viņa un rāda, ka viņš tā ir atpazīstams. Kāpēc mēs iedomājamies, ka šajā lietā viņš izturēsies citādāk? Kāpēc gan mēs negribam izrādīt viņam stipru pretestību ticībā? Tāpēc esiet stipri un noturīgi un turpiniet tādā garā, mani mīļie dievbijīgie draugi, – bruņojieties vispirms ar Dieva vārdu, tas ir, ar neuzvaramo un visvareno Gara zobenu, kā teikts Vēstulē efeziešiem 6:17. Viens no diviem mums ir jāizvēlas: vai nu drosmīgi jāķeras šai lietai klāt, vai nu arī jāpārtrauc tā pavisam. „Jo ne pret miesu un asinīm mums jācīnās, bet pret valdībām un varām, šīs tumsības pasaules valdniekiem un pret ļaunajiem gariem pasaules telpā,” – tā teikts Ef. 6:12.

93. Visas šīs lietas es esmu jums stāstījis tieši un vienkārši tāpēc, ka vajadzēja noskaidrot, kā baznīcā ir jāieceļ tās kalpotāji. Ar to tagad arī gribu beigt, mudinot uz pārdomām un atstājot iespēju izteikties tiem, kuri šajā lietā ir labāk un cītīgāk izglītoti par mani. Jo mēs visi neesam apdāvināti visās lietās, tāpēc arī šie amati un uzdevumi un to sadale ir dažādi. Taču ir viens Kungs visiem, kas darbojas nevis tikai kādam atsevišķam amatam par labu, bet tajos visos un nevis tā, kā mēs to gribam, bet kā Viņš grib. Bet par to, kā pareizi ir jāpārveido mise un kā jāatjauno dievkalpojums un citi garīgā amata uzdevumi, runās citi citā laikā vai arī es pats. Lai kā arī nebūtu, bet, ja baznīcas kalpotājs ir ticis iecelts atbilstoši Evaņģēlija kārtībai, tad viņam šis amats arī ir jāpārvalda, kā viņa dievišķais svaidījums to nosaka. Ar to šobrīd pilnīgi pietiek, ka ar lūgšanām un Dieva piesaukšanā mēs saņemam no Dieva īstos kalpotājus un, ja esam tos saņēmuši, tad respektējam viņus un priecājamies par to, un protam to arī paturēt. Āmen.